

נביאים

יהושע

בית שקיא דמא". אף כי פירוש "שקיא" דווקא רטוב.

גבול 3275 יהושע טו, מז
אישלי"ש isles
דברי רש"י: "נסן [איים ביוונית] שבים שקודאים אישלי"ש".

וכראת 3276 יהושע יז, טו
אישרטי"ר esarter
לכרא (להכשיר קרקע
בעקירת הקוצים
הסלעים)

כדפוסים הפועל מופיע פעם שנייה בצורה המוסיח
אישרטי"ר esarteras ("תקרא"). כתב-היד
המצויים חוזרים על הצורה הקודמת.

כסלת 3277 יהושע יט, כב
פלנק"ש flancs
כסלים (השרירים)
הפנימיים של הירך
סמוך לכליה)

רש"י מראה, שבכעבית, כמו בצרפתית, אפשר
להשתמש כמלה "כסל" (flanc) לא רק לחלק מן
הגוף, אלא גם לחיבור שטח הודי: "לא בנובחו ולא
כשיפולו אלא כשיפועו".

שופטים

לח 3278 שופטים א, כו
קולדר"א coldre
ר' לעיל מס' 3031.

אטר 3279 שופטים ג, טו
ריטרי"ט retreat

גמד 3280 שופטים ג, טז
דומיאלני"א dumialne
ברגין מפנה לגלוסר למבר-ברנדן, זה מביא
במקום שתי גרסאות קרובות ללצו הזה, וטוען, שהן

3268 יהושע ח, ו
אישפודרי"ר esfudrer להוציא מהנרתיק
בפירושו הראשון רש"י גזר את "החיקנו" מלשון
"חיק": להוציא את אנשי העיר מעירם, המהווה את
ה"עטיפה" השומרת עליהם, והוא מרכיב, כפי
הנראה, את הפועל esfudrer, מהמלה fudre ("גזן"
[התורב], בצרפתית של היום fourreau) עם הקידומת
es- (לטינית ex) המצביעה על הוצאה.

3269 יהושע ח, יח
אישפי"ר espied
ר' אה"ל מס' 572 ומס' 1546. בניגוד לדעת ברנדן
אין כאן המלה "חרב" (espede), אלא מלה, שהיא
ביסודה של השם épieu (דמח, כידון) בצרפתית של
היום.

3270 יהושע ט, ה
ארשי"ץ arsez
נקדים שרופים, צלויים
רש"י גזר "נקדים" מלשון "יקד" (ילכעזר,
להשריף): הגבעונים הביאו אתם צנימים כמקום
לחם. כשי כתבי"ד קוראים טושט"ש tostes (השוזה
כאנגלית roasts).

3271 יהושע יא, ב
קונטרידי"ש contredes
נפות חבלי ארץ

3272 יהושע יג, ב
מרקי"ש marches
גלילות אזורי גבול

3273 יהושע טו, ו
פולון folon
רובס (הדוודך את הכד
כדי לאשפרו)

3274 יהושע טו, יט
שיק"א seche
גבב יקשה
חסר בכתב-היד. אולי נכנס לעז זה כטעות, מתוך
בלבול עם התרגום הארמי של הפסוק, הגורס "אתו

אולם, נראה לי, שרש"י היה חייב לחרגם את מילה-
החיטור, כדי להסביר את הביטוי המקוצר "היה
ברקתו". כי, לולא כן, למה לא נתן את הלצו בפסוק
הקדם ("ותחקק את היתד ברקתו") ?

3292 שופטים ה,א מחצצים
כִּילֹ"ש cheilos
לא נמצא בכתב-היד. בפרטים קוראים קול"ש
(בגרמנית קיזל kiesel, "חלמיש"), ודאי חיקן
מאוחר. רש"י מסביר, שהשואבים מים היו מפתחים
מהחצץ, שהרעיש בהתגלגלו בדרכם.

3293 שופטים ו,ב מנהרות
וידוי"ש wuides
ריקות (?)
הפענוח של ברנדין (וודרי"ש wodwes) אינו נראה
לי כלל. אמנם יש להניח, שלפנינו לא המלה wuides
עצמה, אלא מלה הנגזרת ממנה, במשמעות של
"מנהרות", מעברים בתוך הסלעים, שחופרים אותם
עליד כן. "שמרוקים את פנימיותו" של הצור.

3294 שופטים ו,ב מנהרות
לוישיט"ש luisets
חדרים תת-קרקעיים
(?)

רש"י מתכוון להסביר את מוצאה של המשמעות
"מנהרות" במוכן "מעברים בתוך הסלעים", בכך,
שיש צורך להשאיר חדר בתקרת החפידה כדי שיהיה
בה אור. המלה לא ידועה ממקום אחר, אבל כפי
הנראה הייתה קיימת מלה כזאת במוכן האמור.
במלונים מוצאים luisel במשמעות "קבר, ארון
מתים", ויכול להיות שמדובר בגזירה דומה.
בפרטים לוישיני"ש luisernes ("לפידים").

3295 שופטים ו,ב מערות
קרוט"ש crots
חורים, מערות
מלטינית crypta, בצרפתית של היום grotte. בימרי
הביניים היו קיימות שתי הצורות crot וגם crote.

3296 שופטים ו,ב מצדות
פליישי"ץ pleisiz
גדר בנויה מעצים
מסורגים

3297 שופטים ז,ב יתמאר
ונטי"ר vanter
להתנאות

גרמנית (כלי הסבר במפתח), אבל יש מפרשים
daumenlang "כאורך האגודל", אך נראה לי, שיש
כאן dumi, צורה חליפה של demi ("חצי") והמידה
alne ("אמה").

3281 שופטים ג,טז גמד
ושקורט"א waskorte
קצרה למדאי
ר אה"ל מס' 1211.

3282 שופטים ג,כב נצב
הל"ט halt
ידית

3283 שופטים ג,כב להב
ברנ"ט brant
להב
בפרטים יש לעז נסף לאותה מלה: למ"א lame.

3284 שופטים ג,כו נמלט
אישמרצי"ר esmucier
להיחבא, להינצל
בכמה כתבי-יד קוראים אישקמרצי"ר eschamucier
באותה משמעות.

3285 שופטים ג,כו (שעירתה)[שעירה]
ברוצ"א broce
סכך יער

3286 שופטים ג,לא מלמד
אגוילון"ן aguilon
מלמד, דרכן

3287 שופטים ד,יא צעננים
מריש"ק maresc
ביצה, מקווה מים
רדודים

3288 שופטים ד,יח שמיכה
קרוט"א cot
שמלה
ר אה"ל מס' 189.

3289 שופטים ד,כא יתד
כִּיביל"א chevile
יתד

3290 שופטים ד,כא מקבת
מרטי"ל martel
פטיש

3291 שופטים ד,כב ברקתו
א"ן ל"א טינפל"א en la tenple
בצדע
בכתבי-יד קוראים רק טינפל"א. בפרטים יש גיליה
טימפיה (nela tempia), שהוא גרסה איטלקית.

- 3298 שופטים ח, ו
רונצייש ronces
ברקנים קוצים
- 3299 שופטים ח, כא
לוניש lunes
רשי מוסיף של זהב, כדי שיהיה ברור, שמדובר בתכשיטים בצורת ירח ("שהרה").
- 3300 שופטים ט, יד
איגלינטייר eglentier
אטד
הדפוסים, בהתאם לאחד מכתבי-היד, נותנים צורה, שיש לקרוא אותה אישפיניא espine ("קץ").
- 3301 שופטים ט, כג
מלטלינ"ט maltalent
רוח רעה
רוגז
כך באחר מכתבי-יד. יתר מכתבי-יד גורסים טלינ"ט talent, שמשמעותו בדרך-כלל "רצון, חשק", אבל אולי היה גם בשימוש כקיצור של maltalent.
- 3302 שופטים ט, מו
פליישטייר pleisied
צריח
פליישטייר רחבה גולרה בסורגי עצים
ברוב מכתבי-יד קוראים י"ש בסוף המלה, אבל סביר להניח, שבדורות האחרונים של יהודים דוברי צרפתית לא הבינו את הדלי"ת הסופית, שסאלמה בכל השפה. ר' אה"ל מס' 909.
- 3303 שופטים ט, מו
וידיייד wuided
צריח חפור
ר' לעל מס' 3293. רשי מחכון כפי הנראה למין ביצורים "בקרע", יש להניח, שיש כאן שם עצם (הגרסאות וודוי, ודוי, וודוי) הקשור עם הגזרון הזה. הפתרון דוניון donjon ("מגדל ראשי") אינו מתקבל על הדעת גם מפני חוסר נוי"ן וגם בגלל ההסבר של רשי "שעושין בקרע". ברנדין פענח במלה הנגזרת מהשורש של wolte ("קמרן"), אבל קשה לתאם את זה.
- 3304 שופטים טז, יג
פלוצייש flocies
מחלפות חלתלים
- 3305 שופטים טז, יג
אינשוכל"א ensoble
מסכת כובד הנול
ר' אה"ל מס' 401.
- 3306 שופטים טז, יג
אורטיר"א ortoïre
מסכת מנור-אורנים
שני כתבי-יד גורסים אורדייר ordi ("להשתוח"). היחס בין שני הלצות של הפסוק אינו ברור, אך יש לשער, שרשי ראה ב"כובד" חלק של המנור, שהוא המחנך בכללו.
- 3307 שופטים טז, כו
טשטייר taster
גרסת הדפוסים משובשת.
[מוש] למשש
- 3308 שופטים טז, כט
אינברצייר enbracier
וילפת לחבור
גרסת הדפוסים משובשת.
- 3309 שופטים יז, ה
מיינישטייר meinwestir
ימלא את יד
מיינישטייר להסמך, למנות
רשי מצא בצרפתית מלה המקבילה בדיוק לביטוי העברי, כי משמעו בעיקרו "להלביש את היד". אולם שני כתבי-יד נותנים סתם ריישטייר rewestir באותו מובן.
- 3310 שופטים יז, ה
ריישטייר rewestir
ימלא את יד
ריישטייר להלביש, למנות
כלעו השם שבפירושו הגרסה ריישטייר כמעט ככל מכתבי-היד. אולי רשי מבחין בין מיני המענק שורה meinwestir ובין מיני לתפקיד אחר rewestir.
- 3311 שופטים יז, י
אפריילמינ"ט apareilment
ערך בגדים
אפריילמינ"ט מערכת-בגדים
- 3312 שופטים יח, כא
פישנטומ"א pesantume
כבודה משאות כבדים
- 3313 שופטים יט, כא
אפודרייר afodrer
יבל להביא מספוא
כשני כתבי-יד קוראים אפובינדייר aproverender או כדומה, באותו מובן.
- 3314 שופטים כ, ה
אדישמיריני"ט adesmerent
דמו
אחד מכתבי-היד גורס קידיי"ט, קר: קידייניט cuiderent באותו מובן.

שמואל א'

3315 שמואל א' א, כח שאול
אנפרונטיץ enpruntez
הסמט z היא בדרך כלל של ריבוי, אך יכולה גם
להיות של יחסי-הנושא.

3316 שמואל א' ב, ידן
ירשטישיץ justisier

3317 שמואל א' ג, יא
טינטיניץ tintiner

3318 שמואל א' ג, יב החל וכלה
קומינצנט א"י אישפליאנט
מתחיל וגומר començant e espleiant

3319 שמואל א' ד, יט (צריה) [ציריס]
קרדוניל chardonel צירים (של דלת)
רש"י מפרש כפשוטו: "נשתנו מכדרכן... צירי דלתי
בטנה". צורה לצו זו נראית לי עריפה על chardeneil,
chardenel (ר' באה"ל 2348).

3320 שמואל א' ד, כא אל הלקח
איטוריר"ש לישטריפרי"ש
בהתאם להילקח etweirs l'estre pris
etweirs קשור כפי הנראה לפועל
estovoir, estaveir שמקורו לא ידוע ומשמעותו
להיות צריך, להיות חלוי. הצורה שלפנינו היא
אולי תוארהפועל (המשמש אף כמילה חיבור),
ולכן ה-s הטופית. לפחות שני כתבי-יד גרסיים
אנידיר"ש enwers ("כלפ"י) באותו מובן.

3321 שמואל א' ו, ח ארגז
אישקריין קופסה (בעיקר
לתכשיטים) escriin

3322 שמואל א' ט, ה ודאג
א"י דוביטיר"א
e dubitera

הלצו חסר בכתב-היד. בדפוסים קוראים
איטוביטאריה וחוקעתי לפי הממצא המילוני
והדקדוקי.

3323 שמואל א' ט, יז יעצר
דישטיניץ destenir להחזיק בכוח
מאובנה כתב-היד רק אחד גרס כ"ל. שנים
גרסים קיפטיניץ או כדומה cheftenir, כלומר
להתנגד כמו מצביא cheftain (בצרפתית של היום:
capitaine).

3324 שמואל א' יב, ודאג
דימינטיץ dementer לחרוד, להצטער
בדפוסים יש גרסה, שצריך לקרוא אותה כפי הנראה
דובטיץ dobtter או דוביטיץ dubiter (ר' לעיל מס'
3322).

3325 שמואל א' יג, חוחים
אישפנייץ espineid שדה חוחים

3326 שמואל א' יג, חוחים
פליישיץ pleisiz גדר בגיה מעצים
מסורגים

3327 שמואל א' יג, כ (מתקשה)
[מתרשה]
כפי המחרשה שר"ק soc

3328 שמואל א' יג, כ (אתו) [את]
קולטר"א coltre קנקן מחרשה (היתד)
הפולחת את הקרקע

3329 שמואל א' יג, כ (קדמו) [קדם]
בישגוד"א besagude כלי בעל שני ראשים
חדים

אחד מכתב-היד גרס כישגוד besagud, צורה
הזכר של המלה, שהיא בעצם תואר השם.

3330 שמואל א' יג, כ (מתקשה)
[מתרשה]
מכרש fosoir

3331 שמואל א' יג, כא פצירה
לימ"א lime פצירה

על רגליו לכסותו. והוא שם מושאל מן מצח". כלומר בדומה לחלק שעל המצח.

3339 שמואל א' יז, ו
אינשובל"א ensoble
מנור ארגים
כוכב הנול

3340 שמואל א' יז, יח
גרנטי"ש garantis
ערב הקטח
בפסוק המוכר מתהלים (ק"ט, קכב) המשורר מבקש מהקב"ה, שיבטיח את שלומו. כאן יש מבקש מרוד לחדא את שלום אחיו ולהרגיעו מדאגותיו. הצורה של הלעז מתאימה לציווי, והיא מתאימה אפוא יותר לפסוק של תהלים.

3341 שמואל א' יח, כז
פרישניטי"ר presenter
רימלאום להמציא
רשי"אנו מוסיף דבר על הלעז. כפי הנראה כחטו, שהביא דרך לשאול את מלוא מבוקשו.

3342 שמואל א' יט, ג
איין שי"ש אישי"ש
ליד כהישג ידו
en ses aises
ר לעיל מס' 3206.

3343 שמואל א' יט, ג
פלוצי"ל flocel
כביד אדרת שער

3344 שמואל א' כ, כט
אישמוצי"ר esmucier
אמלטה להינצל, להיחבא
(אולי גם להינצל בהיחבא)

זו גרסה שני כתב-יד. שלוש כתב-יד האחרים גורסים אישקמוצי"ר eschamucier, אחד מהם אפילו אישקמוצי"ר (ק"י): אישקמוצי"ר eschamucierei בעתיד, באותו מוקד.

3345 שמואל א' כה, יח
פריצידי"ש farcides
עשיזח ממולאות
רשי"א מוסיף: "ממולאות בשר דק וביצים". אפשר אולי גם לחקן ולקדא: פסטידי"א pastede ("פסטידה"), ר אה"ל מס' 681.

3346 שמואל א' כו, יט
אמיטמיני"ט ametment
שומה עלילה
ר לעיל מס' 3239.

3332 שמואל א' יג, כא
קלשון קלשון
פורק"א forche

3333 שמואל א' יג, כב
צינביל cenbel
מצב גרוד בעל משימה
מיוחדת (מה שקוראים היום קומנדו)

3334 שמואל א' יד, א
דה"מ הלז צי"ל cel
ההוא

3335 שמואל א' יד, א
ציש"ט cest
הלז
רשי"א מרגיש ש"הלז" מתייחס למה שמראים באצבע (cest), בניגוד לרבו יותר מרזחק (cel). בדפוסים החלפה השיטה!

3336 שמואל א' יד, יד
רי"א reie
מענה פס, חריץ, חלם

3337 שמואל א' יד, טז
צמים בדיטי"ש badetes
משיקפים
המלה לא ידועה במילונים. היא נגזרת מהפועל bader "להביט": הצורה שבחרתי היא השערה בלבד לפי הממצא בכתב-יד, להוציא אחד הגורס גרדיאני"ש gardians ("שומרים"). יש עוד גרסה אחרת, שצריך לקרוא אותה אולי אישקוניטי"ש eschargeites ("יחידות צוותים"). מכאן בצרפתית של היום échauguette ("צריח תצפית").

בפסוק זה, בפסוק כז, קוראים בדפוסים, אחרי הפירוש של יעקב הרבש, שהם קריטוכי: "ובלשון ישמעאל קורין לאותו דבש טוקרי"א כלעז", זה כמובן, suete, אן נאמר בפירוש "ובלשון ישמעאל". לא מדובר כאן אפוא במלה צרפתית. הכתיב בסמך ז' לשיטת ההעתיק של רשי"א למלים צרפתיות.

3338 שמואל א' יז, ו
נש"ל nasal
(מצחח) [מצחח] חלק של הכובע המגן על האף

רשי"א אומר: "כמין יד כרזל (!) הוצאת מן הכובע כנגד החוטם... והיתה מגנת לו עד רגליו". מטבח יתר פירוש של רד"ק, המסביר "טס של נחשת חלד

- 3388 מלכים א' יכ"א עקרים
איגלינטיר *eglentier* עץ ורד-הבר
כאן במוכן של כלי עיניים, שבו מכים כעוקצים
חדים, כמו שיש לעץ ורד-הבר.
- 3389 מלכים א' יכ"ג בדא מלכו
קונטרוביר *controver* להמציא
- 3390 מלכים א' יז"ב צפתת
בוטיל"א *boteile* חמת קטנה
- 3391 מלכים א' יח"ב תעלה
פושיר *fosed* חפיר
- 3392 מלכים א' יט"ד רתם
ייניבר"א *jeneivre* ערער (אילן קרצני)
- 3393 מלכים א' יט"ב דממה
ריטניטשימיני"ט *retentisment* הרהוד
- 3394 מלכים א' כב"ג מחשים
אקלייר *achaleir* להתרשל
שר כתב-יד גודסם נונקלייר *nonchaleir* כאותו
מוכן. בדפוסים קוראים ורגום איטלקי: סיאמ"ו
פיגרי *siamo pigri* ("אנחנו עצלנים").
- 3395 מלכים ב' א, ב שבעה
גרייל *gradil* סורג
הלעז הראשון הזה חסר ככתב-יד.
- 3396 מלכים ב' א, ב שבעה
אלידיר *aledoir* מעבר, טיילת,
מרפסת
- לעז זה בא ככתב-יד במקום הלעז הקדם החסר
בהם.
- 3397 מלכים ב' א, ב נטרים ארוכים
וקצרים
לטי"ש *lates* נטרים
ר' אה"ל מס' 705 בדפוסים לעז זה בסוגריים ובלי
גרשים ובמקומו כתבו קנטילי *cantinelii* ("קרשים
לפינתה"? באיטלקית).
- 3398 מלכים ב' א, ב שבעה
פרודניא *prodne* סככה, סורג
ר' אה"ל מס' 668 ומס' 706.
- 3399 מלכים ב' א, ב שבעה
וי"ץ *wiz* מדרגות לולייניות
- 3400 מלכים ב' א, ב שבעה
וינדילשטיין *wendelstein* מדרגות לולייניות
(בגרמנית)
גם כאן יש בדפוסים גרסה מתוקנת שרינדיל שטי"ג
schwindelsteg כמו לעיל מס' 3368.
- 3401 מלכים ב' כח ויגלם
קוייליר *cueilir* לאסוף, ללפות
בדפוסים קוראים פיגרי *piegado* ("מקופל").
באיטלקית של היום: (*piegato*).
- 3402 מלכים ב' ג"ט (ה)חלקה
הטובה
שימנציא *semanciee* זרועה
רק כתב-יד אחד נחן גרסה, שאפשר לפענח כנ"ל.
אבל הגרסאות האחרות עקרות לגמרי (קומיצי,
קומצי, קומיני, קומני).
- 3403 מלכים ב' ג, כא גבול
מרק"א *marche* גבול, ספר
- 3404 מלכים ב' ד, לט ארת
אורוג"א *oruge* אורה (בן-חרדל)
ר' אה"ל מס' 377.
- 3405 מלכים ב' ד, לט מקעת
פטריות
בולי"ץ *boleiz*
- 3406 מלכים ב' ה, ג אחיל
שוהידימיני"ט *soheidement* איחול
ממה, שרש"י ראה כמלה הצרפתית מלה מורכבת,
משהו כמו *ço ai demant* = "זו הבקשה יש לך".
- 3407 מלכים ב' ה, טו ברכה
של"ד *salud* ברכת שלום
ר' לעיל מס' 3038.

(אורלוג'ין במקראות גדולות) מייצג כפי הנראה את הצורה היוונית horologion, ואכן מציינים את המלה במקורות צרפתיים רק מסוף המאה הי"ב.

3420 מלכים ב' כא, יב תצלנה
טינטיני"ר tintiner לצלצל

3421 מלכים ב' כה, יז שבכה
קויפ"א coife שבים (כאן כמובן
כותרת של עמוד)

ישעיה

3422 ישעיה א, ד כבד
פישנט"ס pesant ככד

3423 ישעיה א, ד כבד
פישנטומ"א pesantume ככדות
רש"י מסביר, שהצירוף "ככד-עונן" הוא ביטוי
שמי, כלומר "עם של ככדות עונות", היינו
שדוכצים עליו עונות רבים.

3424 ישעיה א, ו טריה
דימצייד"א demaciede הלומה, כתושה

3425 ישעיה א, ו טריה
מרישט"א moiste רטובה
חסר ככתבי-יד.

3426 ישעיה א, כה בר
שבו"ן savon סבון

3427 ישעיה א, כה (בדיליך) [בדילים]
אישטי"ן estein בריל
כמעט ככל כתבי-יד המלה נגמרת במי"ם ולא בגו"ן
(אישטי"ם esteim).

3428 ישעיה א, כט אילים
אולמ"א olme בוקיצה (עץ נוי)
כגיל וזהו רש"י עצים המחכרים בתגין עם עצים
הצומחים באיזור מגדרי, אף שלפעמים אינם מצויים
בארצות המקרא.

3408 מלכים ב' ה, יט כברת ארץ
ארפיני"ט arpent מידת-שטח

3409 מלכים ב' ה, כג חרטים
בריד"ש brides כיסים ארוכים,
ארנקים הנסגרים
בקשרי חוטים

3410 מלכים ב' ט, יג גרם
קרין cran חריץ
ברפוסים "המצאה" של המעתיק האיטלקי: אורלוג'ין,
כפי הנראה orologio ("שעון").

3411 מלכים ב' י, ח צברים
מונציל"ש moncels ערמות

3412 מלכים ב' יא, ד כרי
ברני"ד barned גרוד אנשי צבא
שבפקודת הברון
רש"י מסביר, מרדע, לדעתו, אין סימן הריבם בסוף
המלה, כי היא ישם דבר של קבוצת הגיבורים.

3413 מלכים ב' יא, טז ידים
אישנצ"ש aisances מקום ראוי

3414 מלכים ב' יד, כו מרה
קונטריו"ש contrarios גרוע

3415 מלכים ב' יח, יז (העלה) [העלה]
פוש"ד fosed חפיר

3416 מלכים ב' יח, כג החערב
גיי"ר gajer להמר

3417 מלכים ב' יט, ד הוכיח
אפרובי"ר aprover הראה, הפגין

3418 מלכים ב' יט, כז התרגז
אישטורמי"ר estormir להסתער

3419 מלכים ב' כ, ט דה"מ הלך
הצל עשר מעלות
שעון
אורילוג'א oriloje
חסר ככתבי-יד. הלעז, כפי שהוא מופיע ברפוסים

- 3429 ישעיה א,ל
פליטשניט flatisant
הגרסה של כמה כתבי־יד נוטה יותר לפענוח פליטשניט fleistrisant ("טבל"); שר השורשים התמוגז במשך הדורות.
- 3430 ישעיה א,לא
אישטינציל"א estencele
ניצוץ
ניצוץ
- 3431 ישעיה ב,ד
קולטרי"ש coltres
אתים
נקנים של מחרשות (היתדות הפולחות את הקרקע)
- 3432 ישעיה ב,ד
שרפי"ש sarpes
מזמרות
מגלים, מזמרות
- 3433 ישעיה ב,ו
דיכטימינ"ט debatement
שפק
מאבק, טרדה
רשי מפרש, שלחוטאים תהינה בעיות עם הילדים, שיוולדו להם מנשים נכרות, והלצו מחיחס לשם עצם "שפק" שבאיב (לו, יח), שבו רשי מסביר את הפועל שלפינו "ישפיקר".
- 3434 ישעיה ב,כ
טלפי"ש talpes
חפר פרות
חפרפות
- 3435 ישעיה ב,כ
קלכ"א שורי"ץ chalve soriz
עטלפים
עטלפים
נראה, שרשי ראה בהרכב זה (מילולית): "עכברים קרחים" מלה אחת, ולכן אין סימן הריכב ברכיב הראשון chalve.
- 3436 ישעיה ג,ו
פילנצ"א feilance
מכשלה
מחסור, משגה
- 3437 ישעיה ג, יט
מושטניצי"ש mostnices
נטפות
שרשרות
לדבר רשי: "כמן מרגליות נקובות וחרחות כחוט ... שחליות על הצואר ונטפות על החזה". ר' אה"ל מס' 1346.
- 3438 ישעיה ג,כ
אורפרי"ש orfreis
קשרים
רצועות רקמת זהב
כמה כתבי־יד והדפוסים גורסים פרי"ס freis בלבד, ואין הבדל במשמעות.
- 3439 ישעיה ג,כ
נושקי"ש nosches
בתי־הנפש
סיכות, מכבנות
כפי הנראה כאן סיכה "הסוגרת את הבגד בצווארין" (ר' אה"ל מס' 213).
- 3440 ישעיה ג,כג
מירידור"ש miredoirs
גלינים
ראיים, מראות
הדפוסים נוהגים את המלה האיטלקית ספיכ"ו (specchio).
- 3441 ישעיה ג,כג
מוליקין"ן molekin
צניפות
"עוד־חפרפת" (אריג יקר)
המילונים מצינים, שהמלה נחקבלה בצרפתית (מן האנגלית) רק כאמצע המאה הי"ט בצורת moleskine. אך עובדה היא, שהיא מופיעה כאן אצל רשי, ואין ספק, שמדובר באותה מלה.
- 3442 ישעיה ג,כג
פירמייל"ץ fermiailz
רדידים
סגרים
- 3443 ישעיה ג,כד
בטידי"ץ batediz
מקשה
עשוי בהכאה
או בטדי"ץ batdiz, ר' מס' 3111.
- 3444 ישעיה ד,ד
טלינ"ט talent
דח
רצון
- 3445 ישעיה ד,ד
דישקומברימינ"ט descombrement
בער
דישקומברימינ"ט
כאן במשמעות פינוי של ירושלים מתועבותיה.
- 3446 ישעיה ה,ד
לנברוישי"ש lanbruises
באשים
ענכי־כר
- 3447 ישעיה ה,י
ארפינ"ט arpent
[צמדי] (צמדי)
מדת־שטח (שניים עד חמישה דונמים לפי המקומות)

3448 ישעיה ה, יב קְלִימִי"ל chalemel	חליל חליל (כלי נגינה)	3456 ישעיה ז, ג פּוֹשִׁי"ד fosed	(תעלה) [תעלה] חפיר, תעלה
3449 ה, טז יושטיצ"א justice	משפט עונשים	3457 ישעיה ז, ד טִישוֹנִ"ש tisons	אודים אודים, עצים חרוכים
זה אחד של המוכנים של justice, והוא מתאים לדבר רש"י: "כשיעשה משפטים בהם".		3458 ישעיה ז, יט בּרֻצִי"ש broces	נעוצים סככי יער
3450 ישעיה ה, כו פִּירְקִ"א perche	נס מוט	3459 ישעיה ז, כה פּוֹשׁוֹי"ר fosoir	מערד מכוש
כאן רש"י מתאר באריכות, מהו נס: "הוא כמו כלונס ארוך ונותנין כראשו בנד ועולין כראש הר גבוה ורואין אותו מרחוק והוא סימן לקיבוץ בני אדם".		3460 ישעיה ט, יג אַרְ"ק וּוּלֹדִ"ד arc wolud	כפה קמרון
3451 ישעיה ה, כו שִׁיבְלִי"ר sibler	ושרק לשרוק	ר' אה"ע מס' 1109.	
3452 ישעיה ה, כט אַיִשְׁמֻרִי"ר esmucier	ויפליט להחביא	3461 ישעיה י, ז קוֹיִדִי"ר cuider	ידמה להאמין
במס' 3015 תרגמה המלה "להיחבא". כנראה יש לפרעל משמעות סבילה וגם משמעות פעילה כמו כאן, שהאריה מכריח את הבאים להציל את טרפו מידו.		3462 ישעיה י, יב קְרִיִשְׁמִינִ"ט ד"ר גְּרַנְדִּיצִ"א creisment de grandece	פרי גדל קריישמינ"ט ד"ר גרנדיצ"א ניפוח גדולה
3453 ישעיה ה, ל אַיִרִ"ט אִישְׁגֶּרְדִי"ר יהיה נבחן (= ייבחן) ert esgarded	ונכט איר"ט אישגרדי"ר יהיה נבחן (= ייבחן)	3463 ישעיה י, יב וּנְטַנְצִ"א wantance	תפארת התפארות
רש"י מבקש לתרגם את הנפעל של המקור בצורה מקבילה בצרפתית. אך קשה, מפני של"נכט" יש כאן משמעות פשוטה ("יסתכל" או כדומה). וצריך להסביר, בערך, שתהיה הסתכלות ממנו לכיוון הארץ וכו'.		3464 ישעיה י, יג פּלוֹשׁוֹר"ש plusors	כאביר רכים
3454 ישעיה ו, י אַיִנְגֶּרִישֵׁנ"ט engreisant	השמן משמין	3465 ישעיה י, טו דוֹלִידוֹרִי"ר doleidoire	גרזן מעצד (מין גרזן)
רש"י מייחס לבינוני צרפתי זה, המתרגם שם-פועל עברי, מוכן של פעולה מדרגת, כלומר: "נלכ העם (הזה) הולך ומשמין".		3466 ישעיה י, טו שִׁירִ"א sere	משור משור
3455 ישעיה ז, ב פּוֹשַׁדִּ"ד posad	נחה נח, נשען	3467 ישעיה י, לד אַיִשְׁבְּרַנְיִי"ר esbranjer	ונקף לסעף, לגזום
שלא כרגיל יש כאן תרגום של צורה מוטית של הפועל, אולי כדי למנוע הכנה של "נחה" כהווה.		3468 ישעיה יא, ג אַיִ"ד אִינוֹשְׁמִירִ"א לו"י ed enosmera lui	והריחו אי"ד אינושמיר"א לו"י (או: ריח)
		הפועל enosmer מורכב מהפועל osmer ("להריח") ומקדומת en ("בתוך").	

חכה	3469 ישעיה יא, ח	חר	3481 ישעיה יט, ח	חכה
קרו"ט crot		חור	אי"ם aim	חכה
ר אה"ל מס' 2046.			ר אה"ל מס' 119.	
3470 ישעיה יא, יב		נס	3482 ישעיה יט, י	שכר
פירק"א perche		מוט	אישקלוש"א escluse	סכר
ר לעיל מס' 3450.			אחד מכתב-היד מכ"א לעז גם ל"מדכאים" הסמוך: אישמוניש"י esmenuisiez "מכותחים".	
3471 ישעיה יג, טו		נספה	3483 ישעיה כ, ה	(חפארתם)
אקולי"ד acoild		נקלט		[חפארת]
3472 ישעיה יג, כא		ציים	ונטנצ"א wantance	התפארות
מרטיני"ש martrins		סמורים, דלקים	האותיות בלט"ש, המופיעות בדפוסים אחרי גרסת הלעז שלהם וונט"ש, יכולות להיות שיבוש של הצירוף בלע"ז.	
3473 ישעיה יד, טז		ישגיחו	3484 ישעיה כא, ב	אנחתה
אבואטי"ד aboater		להציץ	שושפירדי"ץ sospirdiz	מכלול האנחות
3474 ישעיה יד, טז		יתבוננו	3485 ישעיה כב, ו	אשפה
פורפנשי"ר porpanser		לחשוב, להרהר	קירבר"א cuivre	אשפה, חלי (לחיצים)
3475 ישעיה יד, כג		קפד	3486 ישעיה כב, יח	כדור
היריצו"ן hericon		קיפוד	פילוט"א pelote	כדור
ר אה"ל מס' 218.				
3476 ישעיה יד, כג		וטאטאחיה	3487 ישעיה כג, יג	(בחוניו)
אישקובי"ר escover		לטאטא		[בחוניס]
3477 ישעיה טז, ג		פלילה	בירפרי"ד berfred	מגדל הסתערות
דיריישנימינ"ט dereisnement		הוכחה	כשפה מאוחרת יותר beffroi ("מגדל העיר").	
חסר בדפוסים.				
3478 ישעיה יז, יג		גלגל	3488 ישעיה כה, א	אמן
קרדונ"ש chardons		פירות של קרדה (=	אביירמינ"ט aveirement	אישור
קרץ)				
ר אה"ל מס' 110.			3489 ישעיה כו, ז	פילוט
			קונטרפי"ש contrepeis	איוון
			רש"י מסביר את שם הפעולה "פילוט" במקום הפועל "תפלס" שבפסוקנו.	
3479 ישעיה יח, ה		מזמרות	3490 ישעיה כז, ב	חמר
שרפי"ש sarpes		מגלים, מזמרות	וינו"ש winos	ייני (עשיר ביין)
3480 ישעיה יח, ה		נטישות	3491 ישעיה כח, טו	חזה
ציפ"ש ceps		גזעי גפן	אשומי"ל asomeil	גבול
מכאן המשמעות המושאלת של סד, מכשיר עיניים (ר אה"ל מס' 23 ומס' 1794).			ר' מס' 3066.	

הנפה לזרות	3503 ישעיה ל, כח וני"ר waner	משפט עונשים	3492 ישעיה כח, יז justice יושטיצ"א
רסן רסן	3504 ישעיה ל, כח פריי"ן frein	השתרע להתמתח	3493 ישעיה כח, כ אישטינדיילי"ר estendeilier
חסר ככתב-יד. הלעז רשום בדפוסים פרינ"ק, אולי כדי להצביע על האנפוף של התנועה. לפניו קוראים פרומבי"א, אולם הגרש"ים הם טעות, כי זהו תרגום ארמי.		לעבד לבורי"ר laborer (בעיקר את האדמה)	3494 ישעיה כח, כא
נחת שימה	3505 ישעיה ל, ל פושמיני"ט posement	מצב צניבי"ל cenbel	3495 ישעיה כט, ז
רש"י רוצה להרגיש, שכאן אין "נחת" במשמעות של "מנוחה, הנאה", אלא מעין שם-פועל של "להניח", ודווקא באופן קשה.		גדוד בעל משימה מיוחדת (בעצם: קומנדו)	
המליט להחביא, להציל	3506 ישעיה לא, ה אישמוציי"ר esmucier	רש"י מסביר את שם העצם "מצב", שאינו נמצא בפסוק, כדי להבהיר את הכיטוי "וכל צִבְיָה".	
משפט הוכחה, טענה	3507 ישעיה לב, ז דיריישימיני"ט dereisnement	לחסות לחסות	3496 ישעיה ל, ב אבריא"ר abrier
משפט גזר-דין	3508 ישעיה לב, ז יויימיני"ט jugement	חרפה לקלקל	3497 ישעיה ל, ה דישטורבי"ר destorber
משפט עונשים	3509 ישעיה לב, ז יושטיצ"א justice	כרנדין גורם דישטורבי"ר = J destraver (להרוס). אף אחד משני הפירושים אינו מספק, מפני שאינם מתאימים לפירוש העברי של רש"י ("גידוף") לא מבחינת המוכן ולא מבחינת הצורה (כי היינו מצפים לשם עצם ולא לפועל).	
נער מנער	3510 ישעיה לג, טו אישקו"ט escort	דבשת דבשת	3498 ישעיה ל, ו חלדרוב"א haldrobe
צעננים בקעות	3511 ישעיה לג, כ קומבי"ש combes	לחשף לדלות	3499 ישעיה ל, יד אישפרישי"ר espuisier
בדפוסים קוראים פוש"ץ fosez ("חפירות"). רש"י כא להסביר את הביטוי "כל יצען" ולשם כך מביא את המלה "צעננים" שבשופטים ד, יא (ר' לעיל מס' 3287), אבל מתרגם אותה אחרת.		תרן תורן	3500 ישעיה ל, יז מש"ט mast
קמד כוס (עוף לילי)	3512 ישעיה לד, יא צואיט"א çuete ר' אה"ל מס' 218.	רחת אח-חפירה	3501 ישעיה ל, כד פיל"א pele
סירים סרפדים	3513 ישעיה לד, יג אורטי"א orties	מזרה רחת	3502 ישעיה ל, כד ו"ן wan ר' אה"ל מס' 448.

נחנ כתחו	3525 ישעיה לו, יט דוננ"ט donant ר' מס' 3209.	ציים סמורים, דלקים	3514 ישעיה לר, ד מרטרינ"ש martrins
שדמה עומד (בשדה אחרי הקציר)	3526 ישעיה לו, כז אישטובל"א estoble קש (הנשאר עומד בשדה אחרי הקציר)	ודגרה לקרקק	3515 ישעיה לר, טו קלוציי"ר clacier
סללה בליסטרסה	3527 ישעיה לו, לג פידרייר"א pedriere רש"י סותר פירוש זה.	דיות עזניות בחלק מכתבי-היד יש גרסה בלי יו"ד: וולטור"ש .woltors	3516 ישעיה לר, טו וולטור"ש woltors
ערבות ערבות	3528 ישעיה לח, ד גרנטא"ה garantie	[תעלה] (תעלה) חפיר, תעלה	3517 ישעיה לו, ב פוש"ד fosed
יודיע ללמד	3529 ישעיה לח, יט אישניי"ר ensenier הלעז משוכש בדפוסים.	[מסלה] (מסלה) דרך, כביש בשני כתבי-יד קוראים יימין jemin. ר' כענין זה בסוף המבוא לאה"ל, סעיף א.	3518 ישעיה לו, ב כימין"ן chemin
בקעה של	3530 ישעיה מד, ד קנפני"א chanpanie מישור, איזור של שדות	התערב להמר	3519 ישעיה לו, ח גיי"ר gajer
תכן מדד amoler או, לפי גרסאות אחרות, אמוליי"ר amoler ("למדוד"), מלטינית modulus ("מידה").	3531 ישעיה מ, יב אמול"ד amolad	שמעים אנו מבינים סביר להניח, שכן יש לחקן את הגרסה אינטינדינ"ן של אחד משובי כתבי-היד. אך כל היתר נותנים אינטינדינ"ט entendant ("שומעים", בינוני פועל) או אינטינדר"א entendre (שם הפועל).	3520 ישעיה לו, יא אינטינדרונ"ש entendons
מר מדלי משקע כוץ	3532 ישעיה מ, טו לימוניד"א limonede	חלחולת פיה-הטבעת המלה חלחולת שייכת לפירוש שבדפוסים על הקרי-כתיב צואתם-חראיהם. ר' אה"ל מס' 95.	3521 ישעיה לו, יב טבחיי"א tabahie
חוג מחוגה	3533 ישעיה מ, כב קומפ"ש compas בקצת כתבי-יד קונפ"ש compas.	ברכה ברכת שלום	3522 ישעיה לו, טז שלו"ד salud
דק אריג, קרום	3534 ישעיה מ, כב טייל"א teile	תוכחה מבחן	3523 ישעיה לו, ג אישפרובימינ"ט esprovement
שרש משתרש רש"י מצביע על ההבדל בין השם שורש ובין הפועל שרש הנמצא כאן.	3535 ישעיה מ, כד אינרציננ"ט enracinant	הוכיח לבחון, להפגין, להתרברב	3524 ישעיה לו, ד אישפרובי"ר esprover

3543 ישעיה מד'ג דולידוריא doleidoire מעצד(מעין גרזן) שרד	3536 ישעיה מא'ז שולדורור soldedure דבק תפר, ריתוך
3544 ישעיה מד'ג קומפ"ש compas מחוגה גם כאן יש גרסאות קונפ"ש compas. מחוגה	3537 ישעיה מא'ד וירמיניר werminiers תולעת דומים לתולעת כך יצא מהגרסאות השונות, אך אין עדות לצורה הנ"ל ואולי בשל כך קוראים בדפוסים דבר יותר קרוב ל"וירמינ"א" wermine ("מכלול התולעים").
3545 ישעיה מד'ד פלאנצון plançon ארץ שחיל רש"י אינו רואה כאן במלה "ארץ" שם של עץ מסרים, אלא מונח כללי: "שחיל" של העצים הזכרים לעיל ("אחים... תרה ואלון").	3538 ישעיה מא'ט לימ"א lime דה"מ מורג פצירה רש"י אינו מתרגם את "מורג" בלעז זה, אלא אומר, שמורג כלי עץ, הדומה ל"לימ"א" של ברזל.
3546 ישעיה מה, כה פורונטרונט porwantront ויתהללו ישתבחו	3539 ישעיה מא'ט טרזי"ל troil מורג מסחטה הלעז הזה, החסר בדפוסים, מציג בעיות. הצורה פחות או יותר ודאית (כתב-יד: טרז"ל, טריי"ל, טרואי"ל, ובגלוסר של כול אטרזי"ל). משמעות המלה: "גת" ואולי "מסחטה". אולי אפשר לראות כאן מלה קרובה ל-trou ("חור") או לקרוא טרז"ל tarel ("מקרח").
3547 ישעיה מו, א אקרופי"ד שיי... כרע...קרס acropid sei... כרע על ברכיו... קונציא"ד שיי... עשה את צרכיו conchiad sei	3540 ישעיה מבי ויניז"א Wenize דה"מ יורדי הים ומלאו ונציה רש"י מזכיר את העיר ונציה כדי להמחיש את הקטע "יורדי הים ומלאו" הוא אומר: "[האנשים] הקבועים בים ולא באים אלא בתוך המים, שופכים עפר כל אחד ואחד כדי בית ההולכים מבית לבית בספינה בנחן עיר ויניז"א". מעניין, שונציה קיימת רק מסביבות המאה השביעית לספירתם, והייתה אפוא תופעה חדשה למדאי בימי רש"י. בכתיב-יד יש גם גרסאות כמו וניצ"א הקרובה ל-Venice באנגלית וגם ויניציא, שהוא Venezia האיטלקית.
3548 ישעיה מו, ו פליי"ל fleiel קנה קנה המאזניים	3541 ישעיה מד'ב קרבון charbon פחם פחם
3549 ישעיה מז, ו איניישייד"א enweisiede (שוכבתך)[שוכבה] הוללה	3542 ישעיה מד'ב מרטי"ל martel מוקבות פטיש
3550 ישעיה מט, ב קלי"ד cler ברור מבריק זה אחד המובנים של cler, ליד "כהיו, צלול". ואולי יש קשר עם הביטוי הקיים עד היום בצרפתית au clair, כלומר "סיף שלוף".	3551 ישעיה מט, ב קויבר"א cuivre (אשפתו) [אשפה] אשפה, תלי (לחיצים)
3552 ישעיה מט, כא שוליט"א solete גלמדה לכרה, בודדת	

התעורר לנער	3561 ישעיה נב,ב אישקודר"א escudre	[נס] (נסי) מוט פירק"א perche כתב־יד אחר גורס שינייר"א seiniere (רצועה, דגל").	3553 ישעיה מט,כב פירק"א perche כתב־יד אחר גורס שינייר"א seiniere (רצועה, דגל").
[מוסרי] (מוסרי) קוניונגלי"ש conjongles חבורים, ככלים הלעז המסובך הזה הכשיל את רוב המעתיקים הגוססאות רבות ומשונות. את אחת מהן צינגל"ש אפשר לקרוא צינגלי"ש cengles "חבקים", אבל סביר יותר לראות גם בה שיבוש של קוניונגלי"ש.	3562 ישעיה נב,ב קוניונגלי"ש conjongles חבורים, ככלים הלעז המסובך הזה הכשיל את רוב המעתיקים הגוססאות רבות ומשונות. את אחת מהן צינגל"ש אפשר לקרוא צינגלי"ש cengles "חבקים", אבל סביר יותר לראות גם בה שיבוש של קוניונגלי"ש.	חצן חיק אישל"א aisele ר' אה"ל מס' 2414, שם מובאים התרגומים "כית" שחי"ר ומרפק". אולם כאן ברור, שהמובן יותר כללי. וארשה לעצמי לשער, שרש"י קשר את המלה aisele עם aise ("רוחה, תנוחה נוחה"), ר' לעיל מס' 3206.	3554 ישעיה מט,כב אישל"א aisele ר' אה"ל מס' 2414, שם מובאים התרגומים "כית" שחי"ר ומרפק". אולם כאן ברור, שהמובן יותר כללי. וארשה לעצמי לשער, שרש"י קשר את המלה aisele עם aise ("רוחה, תנוחה נוחה"), ר' לעיל מס' 3206.
הפגיע להיעתר לתפילה	3563 ישעיה נג,ג אישפריאי"ר esprier	ישפטו עונשים הלעז אינו מתרגם את הדיבור המתחיל, כי אם את שם המושג שכפועל.	3555 ישעיה נא,ה יודשטיצ"א justice הלעז אינו מתרגם את הדיבור המתחיל, כי אם את שם המושג שכפועל.
נענה נגער שורפרלי"ץ sorparlez המילונים נותנים רק את המשמעות: "לדבר בהתרברבות, לפטפט", אבל מחקבל על הדעת, שגם "לגעור" הוא דיבור מלמעלה למטה, המתאים לפועל sor-parler ("לדבר מנבחה"). היינו מצפים לצורה שורפרלי"ד sorparled, אולי לפנינו יחסת־הנושא.	3564 ישעיה נג,ג שורפרלי"ץ sorparlez המילונים נותנים רק את המשמעות: "לדבר בהתרברבות, לפטפט", אבל מחקבל על הדעת, שגם "לגעור" הוא דיבור מלמעלה למטה, המתאים לפועל sor-parler ("לדבר מנבחה"). היינו מצפים לצורה שורפרלי"ד sorparled, אולי לפנינו יחסת־הנושא.	רגע לקמט פונצי"ר froncir כך בדפוסים, וגרסתם מחזקת על ידי אחד מכתבי־ היד, שבו אמנם קראים רונצי"ר. שאר כתבי־היד מביאים צורות שונות, הקרובות למלה ריקרשפישניט recrespissant, שמובנה גם כן "מקמט", או ריקרנפישניט recranpissant "מפתל", כשכל התרגומים מצביעים על פעולה ה' המערכתל את המים שבים ביום סערה.	3556 ישעיה נא,טו פונצי"ר froncir כך בדפוסים, וגרסתם מחזקת על ידי אחד מכתבי־ היד, שבו אמנם קראים רונצי"ר. שאר כתבי־היד מביאים צורות שונות, הקרובות למלה ריקרשפישניט recrespissant, שמובנה גם כן "מקמט", או ריקרנפישניט recranpissant "מפתל", כשכל התרגומים מצביעים על פעולה ה' המערכתל את המים שבים ביום סערה.
אשם תיוקן (הנפש), כפרה	3565 ישעיה נג,ג אמינד"א amende	תועלה ב הלה, תרדמה, סחרחורת	3557 ישעיה נא,יז אינטומישימינ"ט entomishment תועלה ב הלה, תרדמה, סחרחורת
אקרה אודם (אכן יקרה) בעלת צבע אדום כהה (ומבריקה ביותר)	3567 ישעיה נד,ב קרבונקל"א charboncle	מצית לנקו (לרוקן עד הטיפה האחרונה)	3558 ישעיה נא,יז אגוט"ר agoter מצית לנקו (לרוקן עד הטיפה האחרונה)
עדי נפש עדי רצון	3568 ישעיה נז,א אינגרי"ש טליני"ט engrés talent הקשר התחבירי בין שתי המלים הצרפתיות לא ברור. אולי לפנינו "תצלום" של הביטור העברי. בדפוסים הושמטה המלה השנייה של הלעז.	עלפו להתעלף	3559 ישעיה נא,כ פשמ"ר pasmer עלפו להתעלף
יד רוחה, מקום נוח	3569 ישעיה נז,ח איש"א aise	מוגין למוטט צוחה הפועל הגבילה היא קרולי"ר croler, אבל יש עדידות על הוספת ה-s כאמצע המלה.	3560 ישעיה נא,כג קרדולי"ר crosler צוחה הפועל הגבילה היא קרולי"ר croler, אבל יש עדידות על הוספת ה-s כאמצע המלה.

מאחר שאין יו"ד אחרי הקו"ף בשום כתב-יד, ייחנן, שאחרי ה"א הידיעה (lo) הושמטה התנועה, כמו שהיום בצרפתית אומרים une fenêtre e נשמעת, אבל la fenetre ב"ע נאלמת (la fenetre).

3581 ישעיה סב,י סקלו מאבן
אישפידרייז espedrez סקלו

3582 ישעיה סב,י פירק"א perche נס
מוט

3583 ישעיה סג,יד קנפני"א chanpánie
מישור, איזור של שדות

3584 ישעיה סד,ה ונבל
פליישטר"א fleistre לנבל
כך הקראה המחקבלת ממקומות אחרים. הגרסאות כגון נטות יותר למשהו כמו פלישטי"ר flestir, פועל אחר, במשמעות של "לנבול", שתתמוג במדיה מסוימת עם fleistre.

3585 ישעיה סו,ז והמליטה
אישמוצי"י esmucier להוציא מהמחבוא
"כל יציאת דבר בלוע קרוי המלטה". כאן מדובר בהוצאת הוולד ממעי אמו.

3586 ישעיה סו,יא חינוק
שוציי"ר sucier למצוץ
יותר סביר אפוא לייחס הלעז ל"המצו" כפי שמצוי בדפוסים.

3587 ישעיה סו,יא זיז
אישמובימינ"ט esmovement התנועעות
רש"י מסביר: "הזז וממשש לכוא".

3588 ישעיה סו,יב תשעשעו
אישבניי"ר esbaneier להחבדר
(אולי esbanier)
ר' אה"ל מס' 711.

3589 ישעיה סו,טז נשפט
דיריישניי"ר dereisnier להתוכח

3570 ישעיה נו,יא כזב
פיללנ"ץ feilanz חסר, לקרי, מזנוח
לפי צורת הלעז בכתב-היד השונים מסתבר, שרש"י מתרגם כאן אח "כזוב", שהוא מצטט מתהלים קטז,יא.

3571 ישעיה נח,ה אי"ם aim
קרם (שבקצה החכה)

3572 ישעיה נט,ה אישקלוטרינ"ט
בקעו (מקליפתם) esclotrent

3573 ישעיה נט,ה אייריני"א ireinie
עכביש עכביש

3574 ישעיה נט,ה [קורי] (קורי)
אורטורי"ש ortoires מנורי אורגים
לפי רש"י "קורי עכביש" הם "כלי האורג שהשתי מוסך בהן". ולא, כפי שאנו מבינים, המסכת היצאת מהם.

3575 ישעיה נט,ה זורה
קובי"ר cover לדרגור
הכוונה כפי הנראה "אחרי שדגרו עליהן...".

3576 ישעיה נט,יז קנאה
אנפרנימינ"ט enprenment חרוץ-אף

3577 ישעיה ס,י ברצוני
אי"ן מו"ן אפיימינ"ט en mon apeiement
כפיוסי

3578 ישעיה ס,יא ומתחו
טרישאובירט"ש פתוחים לרווחה
tresverts
משמש כאן קידומת ולא תואר הפועל.

3579 ישעיה ס,כא להחפאר
פורונטי"ר porwanter להשתבח

3580 ישעיה סב,י סלו המסלה
בטי"ץ לוקמי"ן batez lochmin
ככשו את הדרך

יכלו ירמיה ב, יג 3599 טינדרונט tendront
יחזיקו
3600 ירמיה ב, יט (משבחות) [משבחות]
אינוישדורייש enwoisdures הוללויות
חסר בדפוסים.

ירמיה ב, כא 3601 (סורי) [סורים]
דישטולטוריש destoltors (ענפים) סוטים
ככמה כחבייד יש גרסאות המצביעות על
דישטולדורייש destoldures (סטיות) או
דישטולמינט destolment (סטיה).

ירמיה ב, כב 3602
שבו"ן savon כח
ר' אה"ל מס' 1434. חסר בכתב-היד.

ירמיה ב, כב 3603
טק"א tache כתם
חלק מכתב-היד גורסים ט"א taje.

ירמיה ב, כד 3604
שלוטיק"ו selvatico פרה (באיטלקית)

ירמיה ב, כד 3604
קוליי"ן culein פרה
כפי הנראה הלעז הנ"ל מצוין ברייה בעלת יצרים
מיניים בוויים. שני הלעזים האחרונים חסרים בכתב-
היד.

ירמיה ב, כד 3605
שו"ן דגרונימינט son dagronement תאנתה
תנינותה
רש"י מקשר "חאנה" עם "תנן" (בצרפתית עתיקה
dagron במקום dragon שכלשון ימינו) ומצביע על
תכונה של התנן, השואף רוח, סימן לתאוות הטרף
שלו.

ירמיה ב, כד 3606
ש"א קונטרדי"א sa contrede תאנתה
חבל הארץ שלה
הפירוש הנוסף הזה אינו מופיע בכתב-היד. אך הוא
מאיר את הפסוק, שרש"י מביא לחמוך בפירושו זה

3590 ישעיה סו, כ טריפרי"ר treper כרכרות
לרקוד
רש"י מקשר את המלה עם הפועל "לכרכר" (שמואל
ב' ו'ד וטז), ולא כמו רוב הפרשנים הרואים
ב"כרכרות" סוג של גמלים או של עגלות.

ירמיה

ירמיה א, ו 3591
קונפליינט conpleint אהה
רש"י אינו מתרגם את המלה, אלא מסביר מה הוא
שימושה.

ירמיה א, יא 3592
אמינדלייר amendlier שקד
שקדייה

ירמיה א, יג 3593
בוילנט"ט boilant נפוח
רוחת
חסר בכתב-היד.

ירמיה א, יג 3593
א"י ש"ש אונדי"ש e ses ondes ופניו
וגליו
חסר בכתב-היד.

ירמיה ב, ב 3594
נוצי"ש nocces (כלולתיך) [כלולות]
חתונה

ירמיה ב, ו 3595
פלנור"א planure ערבה
מישור

ירמיה ב, ו 3596
אינפושיד"א enfosiede שוחה
שקועה
חסר בכתב-היד. אף הכתיב המופיע בדפוסים מצביע
על תקופה מאוחרת: אינפושא"ה (בלי דל"ת ויש
כפי הנראה למחוק אחת משתי הוו"ן) enfosiee.

ירמיה ב, ו 3597
דגשט"א degaste ציה
שממה
חסר בכתב-היד.

ירמיה ב, י 3598
אישלי"ש isles (איי) [איים]
איים

לזרות לזרות	3616 ירמיה ד, יא אהבני"ר avaner הכתיב מחר (במקום אבני"ר). חסר ככתיב הידי.	יהושע טז, ו: שם "תאנת שלה" הוא "האיזור של שלה". גם כאן כמו enfosiee (לעיל מס' 3596) הגרסה שקונטריא"ה מצביעה על זמן מאוחר.
רוח רצון	3617 ירמיה ד, יב טלינ"ט talent	3607 ירמיה ב, כה נונאש nonchaleir לא איכפתיות כפי הנראה אין כאן תרגום, כי אם הסכר של מגמת התשובה "נואש".
וכסופה וכמו נחשול	3618 ירמיה ד, יג א"י קר"ם טורביילון e com torbeillon חסר ככתיב הידי.	3608 ירמיה ב, לא דישאירשימי"ש desersimes מהפועל deserdre, שלילה של "לדבוק". הבעיה היא, שהיינו מצפים לצורה סבילה: "נוחקנו", אבל אולי גם משמעות זו קיימת. חסר בדפוסים.
קירות ???	3619 ירמיה ד, יט אנטינא"ש antenas חסר ככתיב הידי. שני הפענוחים האפשריים אינם מתקבלים על הדעת: אנטיני"ש antenes ("מוטות מפרשים") וכן אנטייני"ש antienes ("מוזמורים").	3609 ירמיה ג, ג מלקוש טרדיו"א tardiwe מאזחרת חסר ככתיב הידי.
תחיפה קינה	3620 ירמיה ד, לא קונפלייני"ט complaint ר' לעיל מס' 3591. אך יכול להיות גם צורת ההווה: [היא] מקוננת.	3610 ירמיה ג, ו אינווישייד"א enweisiede משבה הוללה
יצהלו הנאה	3621 ירמיה ה, ח אישודימיני"ט esjodement הלעז חמור, כי היינו מצפים לעתיד אישודירונ"ט esjoderont או לשם הפועל אישודיר"ר esjoder. יש גם הרבה גרסאות משונות, בין השאר אינווישימיני"ט enweisment (הוללות).	3611 ירמיה ג, יד שוככים הוללים אינווישייץ enweisiez
נטישותיה גזעי הגפן שלה, שריגיה	3622 ירמיה ה, י שי"ש ציפ"ש ses ceps הלעז חסר ככתיב הידי וכדפוסים קוראים רק צי"ש, אבל נדמה לי, שבגלל הדמיון בין שתי המלים הקטנות, דילגו המעתיקים על אחת מהן.	3612 ירמיה ד, ב יתהללו להשתבח פורונוטי"ר porwanter ככמה כתבייד קוראים פורונטרונ"ט porwantront ("ישתבחו").
יקושים מלכודת	3623 ירמיה ה, כו פידיי"א piedje	3613 ירמיה ד, ג קצים קרדוני"ש chardons פירות ה קרדה (=קורץ) ר' אה"ל מס' 110. ככתיב ירדוני"ש jardons
משחית גדוד, שהוטלה עליו משימה מיוחדת (בעצם: קומנדו)	3624 ירמיה ה, כו צינביל"ל cenbel	3614 ירמיה ד, ז איפשיישי"ש espeises (סככו) [סכך] סככים
	3615 ירמיה ד, י אטינטי"ר atenter חסר ככתיב הידי.	השא השאת לפתות

- 3625 ירמיה ה, כז כלוב
פרנק franc
אחד מכתב-היד גוט קיי"א (צ"ל: קיי"א)
(נכלל).
- 3626 ירמיה ה, כח עשתו
אינבואירינט enboerent
הלצו חמה, כי רש"י מבאר לשון השמנה, ואמנם
בדפוסים אפשר לקרוא אישפישירינט espesirent
(נעשו עבים).
- 3627 ירמיה ו, ט עולל
גרפיר graper
לעולל (לקטוף את
האשכולות אחד
אחד)
- 3628 ירמיה ו, ט סלסלות
ריבירקדורש [הגרגירים] שצריך
reverchdors לחפש אותם
אחרי הכציר וקטיפת העוללות, האריב יחפש עוד את
הגרגירים המסתים ביותר. הפועל reverchier
מצביע על הפיכת חפץ מכל הצדדים. (ברטין
מסביר: הגבוהים ביותר). כפי שכבר צוין, הצורה
reverchdors בלי e (במקום reverchedors)
מצביעה כפי הנראה על האלמנט (או לפחות על
החלשת) האות d.
- 3629 ירמיה ו, ט סלסלות
פנייר paniers
כמשמעות המקורית: "סלים ללחם", אולם עד ימינו
"סלים" סתם. חסר בכתב-היד.
- 3630 ירמיה ו, יא הכיל
אשופריר a soffrir
חסר בכתב-היד.
- 3631 ירמיה ו, יז צפים
בדריט badetes
ר' מס' 3337. בדפוסים קוראים גייטש geits
(תצפית).
- 3632 ירמיה ו, כט נחר
אירשירינט esarsit
הובער עד תום
- 3633 ירמיה ו, כט נחקר
פורדירטריציר פורדירטריציר
pordetracier להוציא לגמרי
ממסלולו
חסר בכתב-היד. הגרסה שבדפוסים
"פורטדאקיי"ן נראית משובשת.
- 3634 ירמיה ח, ו (מרצתם) [מרצתה]
קורש"א corse
ריצה
- 3635 ירמיה ח, ו שוטף
אישפרידי"ן esfredez
מבזהל
פענוח בעיית. גם הסימנט היא של רבים, אבל יכולה
להיות של יחסת-הנשוא.
- 3636 ירמיה ח, ז חסידה
ציגוני"א cegóine
חסידה
ראה לעיל מס' 3167.
- 3637 ירמיה ח, ז סיס
גרוא"ה grue
עגור
המינוח של היום אינו מתאים לדיהויים של רש"י.
- 3638 ירמיה ח, ז תר
ארונדיל"א arondele
סנונית
ר' הערה בלעז הקדם. רש"י גם להעיר, שהתרגום
הארמי מתרגם דווקא את "עגור", הציפור הרביעית
שבפסוק, שאין לו לעז, ב"סנוניתא".
- 3639 ירמיה ח, יג נבל
פלישטרייט fleistrit
נבל
קשה לקבוע, לפי הגרסאות השונות, אילו צורה
קדומות של הפועל מופיעה כאן. בחרנו לשער, כי זו
הבינוני פעול. גם לא ראינו אם מפועל fleistre אם
מפועל flestir.
- 3640 ירמיה ח, יח מכליגיתי
מיי"ש אישטיינימינ"ן
mes esteinemenz
סתימותי
כך יש כנראה להבין: העובדה, שסתמי (מילולית:
כיבוי) אח כאב, לא מנעה את עגמת לבי.
- 3641 ירמיה ח, כב (ארכה) [ארכה]
אינפלשטר"א enplastre
תחבושת
חסר בכתב-היד.

אכלו בלעו	3653 ירמיה י, כה deworerent דיוורירנט	(קשתם) [קשת] בליסטר	3642 ירמיה ט, ב arbaleste ארבלישט"א ר' אה"ל מס' 177.
התקם נתק אותם	3654 ירמיה יב, ג destache los רישטק"א לו"ש	שחוט משוך	3643 ירמיה טז, treit טרייט
ספתה גמורה	3655 ירמיה יב, ד finide פיניד"א	שחוט חותך	3644 ירמיה ט, ז tranchant טרנכ"נט שני הלועזים הנ"ל חסרים בכתב-היד.
רגלים אנשי חיל רגלים	3656 ירמיה יב, ה pioniers פיונייר"ש אריבעת הלועזים האחרונים חסרים בכתב-היד.	השכל בהבינו	3645 ירמיה ט, כג entelient אינטיליינט ר' לעיל מס' 3209.
תתחרה להתחרות	3657 ירמיה יב, ה aatir אאטייר	מעצד דולדויר"א doledoire (מעין גרון)	3646 ירמיה יג, דולדויר"א doledoire (מעין גרון)
[חלקתי] (חלקתי) שדה	3658 ירמיה יב, ו chanpánie קנפני"א הלעז הזה, החסר בכתב-היד, מביא משמעות לא רגילה של קנפני"א, במקום שהיינו מצפים למלה קנ"פ chanp.	מסמרות מסמרים	3647 ירמיה יד, cloes קלוי"ש חסר בכתב-היד.
יתנגפו להיכשל	3659 ירמיה יג, טז açoper אצופייר	מקבות פטיש	3648 ירמיה יד, martel מרטיל לא כרוז, למה רש"י מתרגם בלשון יחיד.
מראשותיכם העומד בראשכם	3660 ירמיה יג, ח wostre chevez וושטר"א קיבי"ץ	נטה מתח	3649 ירמיה י, יב tendit טינדייט
"מראשוח" בעברית, כמו chevez בצרפתית, משמש בעיקר לציון את "ראש המיטה". אבל כאן, אולי באופן מושאל, מדובר בראשי העם.		ברקים ברקים	3650 ירמיה י, יג plandurs פלנדור"ש ר' לעיל מס' 3265.
שלומים שכר	3661 ירמיה יג, ט gerdonemenz גירדונימינ"ץ	ראשאנו ואסכול אותו	3651 ירמיה י, יט e sofrirei lui א"י שופריירי"י לו"י הלעז מופיע בדפוסים (וחסר בכתב-היד) בגרסה אשופירלוי asofirului, אולי בהשפעת הלעז רלעיל מס' 3630.
שולין שולי בגדייך	3662 ירמיה יג, כב tes orles טיי"ש אורלי"ש חסר בכתב-היד.	משפט עונשים	3652 ירמיה י, כד justice יושטיצ"א

מזרזה רחת	3663 ירמיה יג, כב טרצי"ש traces באחד מכתבי-היד: "טיטרצ"א" אולי שריד מאת טי"ש טרצי"ש tes traces (עקבותיך).	3664 ירמיה יג, כג מור"ר mor חסר בכתבי-היד.	3665 ירמיה יג, כג ליאפר"ט liepart חסר בכתבי-היד.	3666 ירמיה יג, כג (חברכרתיו) (חברכורות) טיי"ש tajes קיימת אפשרות, שהלעז המקורי היה שיי"ש טיי"ש ses tajes (חברכורותי), ונעלמה המלה הראשונה בגלל דמיונה עם השנייה.	3667 ירמיה יד, ד בובייר"ש boviars חסר בכתבי-היד.	3668 ירמיה יד, ו ריביר"ש riviars צורה משנית של riviars, וכן riwiers (להלן מס' 3893 ומס' 4013).	3669 ירמיה יד, ט ריקרו"ץ recrüz	3670 ירמיה יד, ט ריקרידנ"ץ recredanz לפי רוב הגרסאות שני הלעזים הנ"ל הם שתי הצעות תרגום. אבל מאחר ששניהם שייכים לאותו פועל, הראשון בינוני פעול והשני בינוני פועל, לא ברור, מה ההבדל ביניהם. לפי הנוסח המופיע בכמה כתבי- יד, יש לפינו רק לעז אחד בשתי גרסאות.	3671 ירמיה טו, ו די" פורפנשי"ר de porpanser בכמה כתבי-יד הגרסה נוטה לקריאה ריפניט"ר repentir ("להתחרט").
3672 ירמיה טו, ו ו"ן wan ר' אה"ל מס' 448.	3673 ירמיה טו, ח פילנ"ץ feilanz	3674 ירמיה טז, ה אטוליי"ש atolis חסר בכתבי-היד. הגרסה בדפוסים: אטואיי"ש, הפענוח שלי משוער.	3675 ירמיה טז, יט מו"ן וגטימינ"ט mon wantement נמצא רק בכתבי-יד אחד ומתאים בקושי להסבר מילולי של רשי". בדפוסים קוראים אנטיפריימינ"ט, שחלקו האחרון הוא אולי פויימינ"ט fuient ("פליטה"), אבל החלק הראשון לא מובן בשום אופן.	3676 ירמיה יז, ג מונטנייר"ש montaniers יושבים בהרים לא ברור למה כאן צורת הרבים (או אולי יחסת' הנושא).	3677 ירמיה יז, ו דיגשטיד"א degastede הרוסה, מושחתת חסר בכתבי-יד, ואף הגרסה שבדפוסים דגאשטי"ה מוכיחה, שהצורה מאוחרת.	3678 ירמיה יז, ח פמינ"א famine כצרת רעב	3679 ירמיה יז, יא קלוציי"ר clodier בדפוסים קוק"ו גלוצנ"ט cucu gloçant ("קוקיה" מקרקרת').	3680 ירמיה יז, יד וונטנצ"א wantance באחד מכתבי-היד: מונטנצ"א (=מא ונטנצ"א) ("שבח").	

פטיש כילף	3692 ירמיה כג, כט פי"ק pic	אכנים מושכ, קתדרה	3681 ירמיה יח, ג פורמ"א forme חסר בכתב-היד.
[פחזותם] (פחזותם) מבוכה	3693 ירמיה כג, לב איטורדיוש"ן estordison ר אה"ל מס' 549.	דברחי נפתה	3682 ירמיה יח, ח א"י ריפרוקיי"ד ai reprochied חסר בכתב-היד, ואף הגרסה שבדפוסים אשרפוק"י מצביעה על צורה מאוחרת.
3694 ירמיה כד, א (ה)חרש ו...המסגר ל"י מייטר"א א"י האומן והשוער ל"י פורטיי"ך li meitre e li portier חסר בכתב-היד. יש כמה בעיות דקדוקיות בלעז זה: אם לפנינו יחסת-הנשוא, היינו מצפים לצורה portiers, ואם לפנינו יחסת-מרשא, היידוע היה צריך להיות li. גם תמדה הצורה meitre ולא meistre.	קרים קרים	3683 ירמיה יח, יד פרוד"ש froids	
ערכ ערכות	3695 ירמיה כה, כ גרנטיא"ה garantie	נזלים רצים, שוטפים	3684 ירמיה יח, יד קורנ"ץ coranz חסר בכתב-היד.
התחפשו להתחפש	3696 ירמיה כה, לד וולטר"ר woltzer בצרפחית של היום: se vautrer.	תצלנה לצלצל	3685 ירמיה יט, ג טינטיני"ר tintiner
מוסרות	3697 ירמיה כז, ב קוניונגלי"ש conjongles באחד מכתב-היד קוראים קוריא"ש coreies ("רצועות").	מהפכת קמרן	3686 ירמיה כב, ב ארוולוד"ר arwolud ר אה"ל מס' 1109.
יעשה יעש	3698 ירמיה כח, ו פצ"א face רש"י מצין, שמדובר באיחול ולא בעתיד. הלעז חסר בכתב-היד.	לדתי הולרתי (=אבי הוליד אותי)	3687 ירמיה כד, ד פוא"י איניני"ט fui enjeint חסר בכתב-היד.
חרפה להרוס	3699 ירמיה כט, יח דישטר"ר destrawer ר' לעילמס' 3497, אבל כאן הצורה של הלעז כרוה למדאי.	משוח בששר במתיחת קווים בצבע אדום(?)	3688 ירמיה כב, ד אליניאנ"ט אי"ן שינופל"א aliniant en sinople חסר בכתב-היד.
צינק	3700 ירמיה כט, כו צי"ף cep סד (שבו נעלו רגלי אסירים) בדפוסים הגרסה צי"פ ש ceps (כרכים).	עצב לחתל	3689 ירמיה כב, כח אינמילול"י"ר enmeiloler יש גם גרסאות מיילול"י"ר meiloler. ר' אה"ל מס' 1224.
		רחפו רועדים	3690 ירמיה כט, ט טרינבלני"ט trenblent
		[מרוצה] (מרוצה) מירון	3691 ירמיה כג, י קורש"א corse חסר בכתב-היד.

למד בלמדי	3709 ירמיה לב, לג אפריננט <i>aprenant</i> ר לעיל מס' 3209.	דה"מ אנש לשברך מחלה מכתך חולני, בעל מום איןפיר"ש <i>enfers</i> לא בחר, מה המלה, שרשיי מתכוון להסביר אותה בלעז זה. נראה, שזה תואר (ביחסת-הנשוא). ומאחר שלפנינו צורת זכר, מתקבל על הדעת, שמדובר ב"אנש" יותר מאשר ב"מחלה".	3701 ירמיה ל"ב
שלום ברכת שלום	3710 ירמיה לג,ו שלוי"ד <i>salud</i>	ערכ את לבו פירמליי"א אאטינ"א <i>fermalie aatine</i> קשה להבין, למה פירש רש"י את הביטוי הפועלי שבפסוק לשני שמות עצם, שמשמעותם קרובה (התערבות בין שני גורמים על עשיית מעשה נוצר). יכול להיות, ששתי המלים אינן קשורות בסמיכות. אלא שתי הצעות לתרגום. לגבי הלעז הראשון ר' אה"ל מס' 1762.	3702 ירמיה ל, כא
שמר הסף גזבר	3711 ירמיה לה, ד טרישוריי"ר <i>tresorier</i> חסר בכתב-היד.	הסכם של התגררות שכסם להבין, למה פירש רש"י את הביטוי הפועלי שבפסוק לשני שמות עצם, שמשמעותם קרובה (התערבות בין שני גורמים על עשיית מעשה נוצר). יכול להיות, ששתי המלים אינן קשורות בסמיכות. אלא שתי הצעות לתרגום. לגבי הלעז הראשון ר' אה"ל מס' 1762.	3703 ירמיה לא, יז קונפליינ"ט <i>complaint</i>
מרפא מחליש	3712 ירמיה לח, ד אלשקיאנץ <i>alaschianz</i> חסר בכתב-היד.	מתנודד מקונן	3704 ירמיה לא, יז פוי"ד אגילוני"ץ <i>fud aguilonz</i> חסר בכתב-היד.
אצלות בחי"שחי	3713 ירמיה לח, יב אישיליי"ש <i>aiseles</i> חסר בכתב-היד. ר' אה"ל מס' 2414.	למד דורכן (דרבנו אותו)	3705 ירמיה לא, יח אפירצוי"ג <i>aperçui ge</i>
והתעללו וילעגו	3714 ירמיה לח, יט א"י גבירונ"ט <i>e gaberont</i> חסר בכתב-היד.	הרדעי הכתחתי	3706 ירמיה לא, יט אישבניימינ"ט <i>esbaniement</i> בדפוסים קוראים: אישבניימינץ <i>esbaniementz</i> ברבים.
יגבים וחפירות	3715 ירמיה לט, ו א"י פושי"ץ <i>e fousez</i> חסר בכתב-היד. ושתי בעיות לפנינו: (א) למרות דברי רש"י, שמדובר ב"שדות", תרגמו הגלוסרים "איכרים, חקלאים" (כמו "יוגבים"); (ב) אך כנראה כוונה הפרשן לאדמה, שהוגבהה לשם עיבוד, על ידי חפירת הסביבה; (ג) הגרסה שבדפוסים "אפוש"יץ", והתחשכתי בגלוסרים כדי לראות באל"ף את ר"ו החיבור. אולי יש כאן מלה אפוש"יץ <i>afousez</i> , המציינת דווקא שדה, כפי שהוסבר.	שעשועים בידור	3707 ירמיה לא, לד אאישקלריי"ר <i>a esclarier</i> בלעז זה, שאינו בכתב-היד, וגם צורתו (אאיקלארירי"ן?) נראית מאוחרת, רצה הפרשן להדגיש, שלא מדובר בשם "אור" אלא בפועל.
אזקים ככלים	3716 ירמיה מ, א בויא"ש <i>buies</i> חסר בכתב-היד.	לאור להאיר	3708 ירמיה לא, לט קנפני"א <i>chanpânie</i>
מלט החבאה, הלטה	3717 ירמיה מג, ט אינוולופימינ"ט <i>enwloppement</i>	שדמות מישור, איזור של שדות	
מרקו לצחצח	3718 ירמיה מו, ד פורבי"ר <i>forbir</i>		
מרבץ צמד	3719 ירמיה מז, כא קופל"א		

ערב ערכות	3729 ירמיה נ,לו גרנטיא"ה <i>garantie</i>	נא ממלכת אלכסנדרוס <i>la seniorie d'Alesandre</i> חסר בכתיב-היד. הלועז ויהה, כפי שמקובל, את "נא" עם בירת מצרים. אבל, במקום לכתוב <i>Alexandrie</i> . הסביר "ממלכת אלכסנדרוס".
רוח רצון	3730 ירמיה נא,א טליניט <i>talent</i>	אי אי צורת היחיד מצויה רק בכתיב-יד אחד. אולם אני משער, שהריבוי נכתב מתוך שגוה, כי במקרא הריבוי אישליש עקר (31 פעם) והיחיד טפל (5 פעמים).
בנפשו בתוך עצמו	3731 ירמיה נא,ד אי"ן שי"י מאישמי"ש <i>en sei meismes</i> חסר בכתיב-היד.	3721 ירמיה מז,ד אישל"א <i>isle</i>
סמר להסתמר	3732 ירמיה נא,כו הירצי"ר <i>hericier</i>	3722 ירמיה מח,מג פוחת פוש"א <i>fuse</i>
כתרת כיפה (כאן במובן עמוד)	3733 ירמיה נכ,כב קויפ"א <i>coife</i>	3723 ירמיה מח,מה א"י טרישפירציר"א <i>e trespercera</i> חסר בכתיב-היד. כמו התרגום ומנחם בן סרוק, שהוא מצטט, רש"י קרא, כפי הגרסה, כאלו כתוב "וקרקר" (במדבר כח,יח).

יחזקאל

יד כפיה	3734 יחזקאל א,ג דישטריצ"א <i>destrece</i>	3724 ירמיה מט,ד ונטי"ר <i>wanter</i>
נעצים נוצץ	3735 יחזקאל ז,ז אישטינצילנ"ט <i>estencelant</i> חסר בדפוסים. צורת היחיד חממה, אך אין בכתיב- היד גרסה, שבה צד"י סופית, כפי שהיה צפוי.	3725 ירמיה מט,כט אינש"א <i>ainse</i> בדפוסים יש לעז המצביע על פירוש אחר לגמרי: אמאשמנט (צ"ל אמשמינט) <i>amasment</i> "צבירה, איסוף" (קרוי לפועל "לאטור").
ברק ברקים	3736 יחזקאל א,ג פלנדור"ש <i>plandurs</i> להפך מהלעז הקודם יש כאן צורת רבים, הנראית בלתי-סבירה לגמרי.	3726 ירמיה נב,ב פירק"א <i>perche</i>
הבזק של הניצוץ	3737 יחזקאל א,יד די"ל אישטינציל"א <i>de l'estencele</i> חסר בכתיב-היד, וכן חסרים כל הלעזים שבדפוסים מכאן עד פרק ד'.	3727 ירמיה נז, אישוירינ"ט <i>esweierent</i>
תרשיש בדולח	3738 יחזקאל א,טז קרישט"ל <i>cristal</i>	3728 ירמיה נז, דישאושי"ר <i>desoser</i> יש אפשרות לקרוא דישאושי"ר <i>desosad</i> , אותו פרעל עבר.

דאגה דאגה	3748 יחזקאל ד, טז אינש"א ainse	ונבתם וגבוח עיניהם	3739 יחזקאל א, יח א"י לו"ר שורציל"ש e lor sorcils
דאגה ספק	3749 יחזקאל ד, טז דובטור"ר dobtor	הקרח הנורא	3740 יחזקאל א, כב ייליד"א פור"ט jelede fort
"בלשוננו" (כלומר בדיבור המקומי) בניגוד ללעז הקודם, שהוא לשון צרפת הרגילה. ובדפוסים יש במקומו מלה אחרת: טרוא"ר. אולי צריך לקרוא אוחה טרימור"ר tremor ("רעדה").		כפוד חזק בדפוסים (כזכור, אין בכתב-היד) קוראים גליא"ה, חה אולי כתיב מאוחר של jelede, כלומר geleec (ואם כך הגימ"ל הוא חיקוי של ה־g האטימולוגי בצרפתית), אולם קיימת גם אפשרות לחקן ל־גלצ"א glace ("קרח").	
גלבים מוכר קלף	3750 יחזקאל ה, א פרָמִיניו"ר parchaminier	מדבר	3741 יחזקאל ב, ב פורפרלנ"ץ porparlanz
חרפה לקלקל	3751 יחזקאל ה, יד דישטורבי"ר destorber	עקרבנים	3742 יחזקאל ב, ו איגלינטייר"ש eglentiers
ר' לעיל מס' 3497. גם כאן, כמו שם, שתי האפשרויות, שאינן משביעות רצון.		עצי ורד-הבר עד כאן חסרים בכתב-היד כל הלעזים מפסוק א, יד, ואילך. ועל הלעז הזה ר' לעיל מס' 3388.	
ונקטו להתמוטט	3752 יחזקאל ו, ט דימוני"ר demonir	לבנה רעף	3743 יחזקאל ד, א טיול"א tiule
אלה שחיל	3753 יחזקאל ו, יג פלנצו"ן plançon	דיק בליסטרה	3744 יחזקאל ד, ב מנגונל"ל mangonel
ציצת קורוצה	3754 יחזקאל ח, ג פלוצי"ל flocel	טללה מבצר	3745 יחזקאל ד, ב בשטו"ן bastion
בבאה בכניסה	3755 יחזקאל ח, ה א"ל אינטריא"ה a l'entree	דחן וכסמים פגנ וכוסמת	3746 יחזקאל ד, ט פנייץ א"י אישפילט"א paniz e espelte
	חסר בכתב-היד.		חסר בכתב-היד.
מבכות את התמוז שיבכה המחומם	3756 יחזקאל ח, יד פיישנ"ט פלורי"ר גורמות לישקלפיי"ר feisant plorer	מטה לחם חתיכה של לחם	3747 יחזקאל ד, טז פייצ"א ד"י פ"ן piece de pan
	חסר בכתב-היד. ר' ההסבר בפירושו של רש"י. הגרסה שבדפוסים מסתיימת בצד"י, לכן צריך אולי לקרוא ל"ש קלפייץ les chalfez, אבל קשה להבין את הרבים.	חסר בכתב-היד, ואינו מתאים להסברו של רש"י ("משען לחם"). אולי צריך לראות כאן חיקוין של מעתיק, שלא הבין את הלעז אישפויא"ל (משען) ד"י פ"ן espoial de pan, והחליף במלה שגורה כפי כול piece de pan.	

- 3757 יחזקאל י,יב [ידיהם] ידיים
בויל boiel מעי
כאן, כפי הנראה, כמשמעות של החלק הפנימי,
כלומר הטבור של הגלגל. אולי יש כאן השפעה של
המלה moiol הדומה, שמשמעותה דווקא טבור של
גלגל (ר' אה"ל מס' 1881).
- 3758 יחזקאל יא,ה רוחכם
וושטר"א טלינ"ט wostre talent רצונכם
חסר בכתב-היד.
- 3759 יחזקאל יב,ג יראו
אפירציכרונ"ט apercevront יבחינו
חסר בכתב-היד.
- 3760 יחזקאל יב,ד (כמוצאי)
קומ"א אישוא"ש (כמוצאים)
come issues כמו יציאות
חסר בכתב-היד.
- 3761 יחזקאל יב,ד אזהר
אישפנדריי"א expandrei אפור
חסר בכתב-היד.
- 3762 יחזקאל יב,ב נושבות
אשייאיידי"ש מיושבות, מכוננות
aseijedes
חסר בכתב-היד, והגרסה שבדפוסים אשייא"ש
נראית מאוחרת, משהו כמו asiees (השווה הפועל
בצרפתית של ימינו asseoir) האל"ף שבתוך הלעז בא
כנראה כדי לאפשר כתיבת ארבע יודיין רצופות.
- 3763 יחזקאל יב,כד מקסם חלק
דיבינייל"א devineile ניחוש
חסר בכתב-היד.
- 3764 יחזקאל יב,ה שיר"א אלונגיד"א
seia alongiede תהיה מוארכת
חסר בכתב-היד. גם כאן הסימט שבדפוסים
מצביעה על צורה מאוחרת (אלונגיא"א).
- 3765 יחזקאל יג,ו ויחלו
א"י קוידירונ"ט e cuideront ויחשבו
חסר בכתב-היד.
- 3766 יחזקאל יג,י תפל
איושטימינ"ט ajustement תוספת
חסר בכתב-היד.
- 3767 יחזקאל יג,יח מתפרות
קושנ"ץ cosanz תופרות
חסר בכתב-היד. הצורה שבדפוסים (קוטנא"ש)
משוכשת, ויש לבחור בין גרסת הגלוסר מפרוז
cosanz ובין הגרסה של הגלוסר מכול קושידיש"ש
cosereses, הראשונה ביוני פורעל, והשנייה מקצוע -
כעצם באותו מובן.
- 3768 יחזקאל יג,יח (אצילי) [אצילים]
אישילי"ש aiseles בתי-שחי
- 3769 יחזקאל יג,יח המספחות
לי"ש איושטימינ"ץ התוספות
les ajustemenz
חסר בכתב-היד. הלעז שבדפוסים משוכש:
לישאגמנ"ץ.
- 3770 יחזקאל יג,יח מספחות
פלטר"ש faltrajes מיני שטיחים
חסר בכתב-היד.
- 3771 יחזקאל יג,יט (בשעלי) [בשעלים]
אין גלונא"ש בגלונים (מידת-הלח)
en gelonedes
חסר בכתב-היד. הגרסה שבדפוסים אוגניאלוני"ש
יכולה גם להתפרש אינגלונא"ש en galonees,
צורה חלופית של אותה המלה (לעז מאוחר במקום
גלונדי"ש - גלונדי"ש galonedes, gelonedes).
- 3772 יחזקאל יג,יט (ובפתותי) [ובפתותים]
א"י אין פייצ"ש e en pieces ובחתיכות
חסר בכתב-היד.
- 3773 יחזקאל יד,ד נעניתי
שיא"ש ריפונדו"ץ שתקבל תשובה, שתיענה
seies reponduz
חסר בכתב-היד, ומורו, שצורת מדבר הפכה לצורה
נוכח. אולי נכתב קדם שיא"ש ריפונדו"ץ

הודע 3781 יחזקאל טז,ב
פיי"ש שבר"ר
feis savoir
הודע (תן לדעת)

הולדת אותך 3782 יחזקאל טז,ד
פוי"ש ניא"ה fus nec
(היית נולדת) חסר ככתב"היד.

למשעי 3783 יחזקאל טז,ד
בהחלקה אאפלינישמיני"ט
a aplanissement
חסר ככתב"היד. בדפוסים הגרסה אפליניט היא
כפי הנראה רק שריד מהלעז המקורי.

געל 3784 יחזקאל טז,ה
אבורישימיני"ט aborissement
חסר ככתב"היד. קוראים בדפוסים: אנבורישימיניט,
ואולי זה תרגום של "כבעל": אי"ן אבורישימיניט
en aborissement. יתכן גם, שהייתה המלה שגורה
בהשמטת ההברה הראשונה: אי"ן בורישימיניט
en borissement.

מתבוססת 3785 יחזקאל טז,ו
שורליד"א soiledie
חסר ככתב"היד. וכמו כל הלועים האלה המאחרים
כבר נאלמה ה-d (בדפוסים: שויליא"ה).

בעדי עריים 3786 יחזקאל טז,ז
עדי עולם איניושק"א שייגל"א
enjusca siegle
חסר ככתב"היד. כגרסה שבדפוסים: אנוק"א
אשיגל"א, אני רואה בגימ"ל תחליף של הי"ד (ר)
לעיל מס' (3776).

נכנ 3787 יחזקאל טז,ז
היו נכונות פורני"ט אפייטידי"ש
furent afeitiedes
חסר ככתב"היד. המשמעות ברורה: הגיעו למצבן
המושלם. כמו בכל הלועים המאוחרים הקריאה כאן:
אפייטיא"ש (הדל"ת כבר נאלמה). אשר לצורת
הנקבה, יש לשייך אותה לתרגום - שאינו מופיע בלעז
- של "שדים": mameles.

scie repondanz (י"שאהיה עונה) ותקן לאחר זמן.
אף דרך המגמה (סובינוקטי"ב) לא כל"כך ברורה
כאן. אולי מפני שזה דיבור עקיף, מה שהקב"ה
מצווה את הנביא לומר. הגרסה שוי"ש שבדפוסים
מחמימה לצורה המאוחרת soies.

נדר 3774 יחזקאל יד,ה
נהיו מנוחקים פורני"ט אשיכרי"ץ
furent asevrez
חסר ככתב"היד.

פני 3775 יחזקאל יד,ח
כעסיי מיי"ש איר"ש mes ires
חסר ככתב"היד.

שפטי 3776 יחזקאל יד,כא
עונשיי מיי"ש יושטיצי"ש mes justices
חסר ככתב"היד. כגרסת הדפוסים מופיעה, במקום
היחיד העיצודית, גימ"ל: חיקי של הכתב הצרפתי
הששחמש ב"ג גם כ- gâteau (גטו) גם כ- gentil
(דניס).

נותרה 3777 יחזקאל יד,כב
הייתה נשארית איריט רימנש"א
eret remanse
חסר ככתב"היד. כגרסת הדפוסים אין סימח האל"ף
של הנקבה. שמה צריך לקרוא רימנ"ש remans
בזכר, בהתאם למלה צרפתית ממין זכר, תרגום של
"פלוטה".

לאכלה 3778 יחזקאל טז,ד
לבלוע אדיווריר"ר a deworer
חסר ככתב"היד.

נחר 3779 יחזקאל טז,ד
לחרוך ברואי"ר bruir

לחרוך 3780 יחזקאל טז,ד
מובער לחלוטין אישאר"ט esart
חסר ככתב"היד. קשה לדעת, למה, בלעז הקודם, יש
לפרט שם-פעול וכן ביוני פעול. האל"ף, גם היא
מקורית, מצביעה על הרכב המלה: es- (לטינית-ex,
במובן של ביטול) הפועל ardre (להבעיר).

- 3788 יחזקאל טז, ח אמישטיי"ד amistied
חסר בכתב-היד ומופיע בדפוסים בצורה מאוחרת
אמיטא"ש.
- 3789 יחזקאל טז, י א"י קְלִצִּי"י טִי"י טִישוֹן
והנעלתי e chalcei tei teison
חסר בכתב-היד.
- 3790 יחזקאל טז, י אחכשך
ועטפתי אותך e foxielis tei
חסר בכתב-היד ומוכא כהשערה שלי בלבד.
בדפוסים: איפוציינישטוי"י, ואני משער, שהנו"ן
באה בטעות במקום למ"ד (הכתיב טו"י, גם בלעז
הקדום, מצביע על המעבר בין לִי-טוֹי). גם את
הפועל foxielir לא מצאתי במילונים, אבל הוא נגזר
בקלות מהשם foxel ("עטיפה").
- 3791 יחזקאל טז, י משי
משי seide
חסר בכתב-היד. בגרסת הדפוסים: שווייא"ה יש
סימן גם להאלמח הדל"ח (ר' בפסוקים הקודמים).
- 3792 יחזקאל טז, יא ואעדך
וקישטתי אותך e parei tei
חסר בכתב-היד.
- 3793 יחזקאל טז, יד כליל
כתר corone
חסר בכתב-היד.
- 3794 יחזקאל טז, טז טלאות
פלשטריי"ש palastrede
חסר בכתב-היד. הגרסה שבדפוסים: פלטריא"ש
היא צורה מאוחרת (palatrees?). הבעיה היא
במשמעות המלה, כי כאן "טלאות" אמור להיות
כליל היופי. ייתכן, שכמו במקור, ה"טלא" הוכן
כמעשה אומנות של שיכוצי חתיכות מצבעים שונים,
התחצוצה למופת.
- 3795 יחזקאל טז, טז לא באות
ולא יהיה א"י נו"ן אבני"ד אינו"ן ייד"ט לא לבוא
ולא יהיה e non avenir e non iert
חסר בכתב-היד. כפי הנראה המחרגם הבין את
הפסוק: "[דברים] שלא היו צריכים להתרחש" ומצא
בטיי צרפתי כפול המתאים למקור העברי. הגרסה
שבדפוסים: נו"ן אבני"ד אינו"ן אייטרא (אולי
חיקון, שנעשה בזמן שכבר לא הבינו את העתיד
העתיק ורצו לקרוא א"י נו"ן אינן שטרא e non a
(e[s]te).
- 3796 יחזקאל טז, כה וחפשקי
א"י אַחְלֵבִישׁ e achalveisas ופישקח
חסר בכתב-היד. הפענוח לפי הגלוסרים של בזל ושל
פריז, כי לפנינו רק: איאקישמ"ש.
- 3797 יחזקאל טז, כח ותזנים
א"י אינשיר"ש אאיל"ש e enseras a els
חסר בכתב-היד. כאן "לסגור" כמובן "להתענות,
להכין" (ר' שמות יד, : "נככים הם בארץ סגר
עליהם המדבר").
- 3798 יחזקאל טז, לא (ל)קלס
פרלדיי"ץ parlediz דיבור, רכילות
חסר בכתב-היד.
- 3799 יחזקאל טז, לא אתנן
שכר loier
חסר בכתב-היד. ובדפוסים קוראים: לויא"ץ loiz.
אולי הייתה קיימת צורה כזאת של השם. הגלוסרים
נחנים צורה, שהיא בצרפתית של היום douaire
("מורה").
- 3800 יחזקאל טז, לו (נחשתך) (נחשת)
פונ"ץ fonz קרקעית (כאן
במשמעות: נחשת)
- 3801 יחזקאל טז, לו ערכת
מיל"ש melas
חסר בכתב-היד. והצורה נראית מאוחרת, בפרט לפי
הכתיב שלפנינו מאלא"ש.

3812 יחזקאל יז, כב
גרייפֿ א greife חוטר (שמרכיבים
אותו באילן אחר)
ככמה כחבייד הגרסה גרייפֿא (או כדומה) gräfie
(ר' אה"ל מס' 1352, שם במשמעות אחרת).

3813 יחזקאל יז, כב
אמונצילייד amoneled חלול
מגובב

3814 יחזקאל יח, ב
אישנפֿלנץ esenplanz משלים
מספרים משלים
חסר בכחבייד.

3815 יחזקאל יח, ב
ויריון werjuz בטר
יין-בוטר
חסר בכחבייד, וכדפוטים קוראים ביירגוץ, מתוך
החלפת ויריון בבית ויריד בגימ"ל.

3816 יחזקאל יח, ב
אגצירונט agaceront תקהינה
יגרו
חסר בכחבייד. היינו מצפים לצורה סבילה, ולא
פעילה כמו זו. גם הפועל במובן זה הוא כפי הנראה
מאוחר, ויש מקום להטיל ספק במקורות הלעז.

3817 יחזקאל יח, יד
אפיירצו e aperçut וירא
והבחין
חסר בכחבייד.

3818 יחזקאל יח, כט
אפייטייד afeitied יתכן
מסודר, מוכן
חסר בכחבייד. יש להניח, שהושמט החלק הראשון
של הלעז afeitied [sera] והמשמעות "יסתדר,
יתאמת".

3819 יחזקאל יח, ל
ריטורניר retorner שוב
לשוב
חסר בכחבייד.

3820 יחזקאל כא, ג
ריטרייר retire ונצרכו
להתכווץ

3821 יחזקאל כא, יד
פורביד forbide מרוטה
מצוחצחת

3802 יחזקאל טז, מ
איי טרישפירצירונט טיי ודקדו אותן
e tresperceront tei
חסר בכחבייד.

3803 יחזקאל טז, מז
איי פליאוט e pleut ולא
ומי יתן
חסר בכחבייד. רש"י מפרש: "הלואי" כמו "הלוא"
ומביא את התרגום הצרפתי מהפועל plaire ("למצוא
חן"). המשמש עד היום במשמעות זו, בדרך כלל
בתוספת הזכרת ה': plaise, plût au ciel וכדומה.

3804 יחזקאל טז, מז
פיקורט pichot קט
קטן
חסר בכחבייד. זו מלת הקטנה משון דרום-צרפת.

3805 יחזקאל טז, סא
פטריוניי patremonie (בריתך) [ברית]
נחלת אבות
חסר בכחבייד.

3806 יחזקאל יז, ג
אילֿא ele כנף
כנף
חסר בכחבייד.

3807 יחזקאל יז, ג
צימֿא cime צמרת
צמרת

3808 יחזקאל יז, ה
שלֿקֿא salche צפצפה
ערכה
חסר בכחבייד. הצורה הרגילה היא salz, sals אבל
סביר להניח, שאף הצורה הנ"ל קיימת, שכן ה-ch
מופיע בכמה מלים נגזרות.

3809 יחזקאל יז, ז
אמשֿא amasa כפנה
קיבץ
חסר בכחבייד.

3810 יחזקאל יז, ט
פואייליא fueilie (טרפי) [טרפים]
עלה
חסר בכחבייד.

3811 יחזקאל יז, כא
שירונטֿ אישפנורן יפרשו
יהיו מפוזרים
seront expanduz
חסר בכחבייד.

3822 יחזקאל כא, טו פלנדור"ש plandurs ר' לעיל מס' 3736.	ברק ברקים	3831 יחזקאל כג, ה דישירי"ר desirer חסר בכתב-היד.	ותעגב להתאוות
3823 יחזקאל כא, כ גלפישמינ"ט glapishment נכיתה, צעקה "אבחת חרב" לפי רש"י מצינת את צעקת החללים, שפגעה בהם החרב.	[אבחת] [אבחה]	3832 יחזקאל כג, י יושטיצי"ש justices חסר בכתב-היד.	שפוטטים עונשים
3824 יחזקאל כא, כד אישרטי"ר esarter לקרא (להכשיר קרקע בעקירת הקוצים והסלעים)	קרא בזר	3833 יחזקאל כג, יא ויינטי"ד weineted	[עגבתה] [עגבה] תורפה
3825 יחזקאל כא, כד לישנ"ט lisant חסר בכתב-היד. לעז זה מפתיע משתי סיבות: א) במשמעות זו שכיחים פעלים מורכבים בקידומת (כגון אישיליר"א eslire). ב) צורת הבינוני הפועל (אף אם יש להרגם "בבחרו") אינה נראית מתאימה כאן, ובפרט אם נשווה ללעז הקודם המופיע בכתב- היד.	קרא בזר	3834 יחזקאל כג, ז אישלוקי"ר eslochier	וחקע לנקוע
3826 יחזקאל כא, כו קרפור"ר carfor חסר בכתב-היד.	קרא בזר	3835 יחזקאל כג, כג שימונ"ץ semonz חסר בכתב-היד.	קוראים מודעים
3827 יחזקאל כא, כו טראיש"ט traist חסר בכתב-היד.	קרא בזר	3836 יחזקאל כג, ל פיישנ"ט feisant ר' לעיל מס' 3209.	עשה בעשותם
3828 יחזקאל כב, ד פרלדי"ץ parlediz	קלסא דיבה, רכילות	3837 יחזקאל כג, לד א"י שוציר"ש e suceras חסר בכתב-היד.	ומצית ותמצצי
3829 יחזקאל כג, ג אטינבירינ"ט atenvirent חסר בכתב-היד. כאן במובן של מעיכה. הגלוסרים נחנים צורות מהפועל escachier ("לשבור, למעך").	עשו הדקו	3838 יחזקאל כג, לד רודר"א rodre באופן מפתיע יש כמעט בכל כתב-היד המביאים את הגרסה הזאת יו"ד במקום אל"ף בסופה. במחצית כתב-היד גורסים רוניי"ר ronjier (בכתיב לא אחיד), באותה משמעות, אף שמגוררן לטיני שונה. ואין כאן הצורה רדוניי"ר — רידוני"ר, שמצאנו במקומות אחרים (ר' אה"ל מס' 479 ומס' 1958).	תגרמי לכרסם
3839 יחזקאל כג, מ א"ל לו"א al lue חסר בכתב-היד.	קלסא דיבה, רכילות	3840 יחזקאל כג, מ קוליר"א colire חסר בכתב-היד. ובדפוסים: אוקליר"א (?). אולי צריך לקרוא אקוליר"ר acolirer ("לצבוע במשחת כחול").	לאשר למקום
3830 יחזקאל כג, ה אישווי"ר esweier	ותעגב לסטות מן הדרך		כחול משחה לעיניים

colee בלי דליית. פיריד"א מדפס פעם שנייה בסוף הפירוש.	כבודה מקושטת	3841 יחזקאל כג, מא פריד"א parade
קבלו של בליסטרותו ד"י שארכלישט"א de s'arbaleste חסר בכתב-היד. ברפוסים דשארכליט"א, בלי שיין. גם זו צורה מאוחרת (ר' אה"ל מס' 177).	חלאתה קצף	3842 יחזקאל כד, ו אישקומ"א escume
3852 יחזקאל כו, י ד"י ל"א פוישוין de la foison מהשפע חסר בכתב-היד.	מדורה את, מדורה חסר בכתב-היד. ברפוסים מופיעה הצורה המאוחרת פואייה foee.	3843 יחזקאל כד, ט פואיד"ה foede
3853 יחזקאל כז, יז לוי"ד דיפריינימיניט lor defreiniement חסר בכתב-היד. הצורה המצויה ברפוסים לורדפריימיניט קשה לפענוח. "שבידחם" מתאים לגורן של "חתיים", אך לא כל כך למשמעות הפסוק. יש אפשרות אחרת: לרר אישפריימיניט lor esfreement "פחדם".	הרקח לחח (את התבשילים) להישרף ולדבוק בסיר	3844 יחזקאל כד, י אדורשי"ר adorser
3854 יחזקאל כז, ג פור"ט port חסר בכתב-היד.	האנק היה מתמוטט	3845 יחזקאל כד, יז שייא"ש דימוניץ seies demoniz
3855 יחזקאל כז, ה וייל"א weile מפרש מפרש	שפם גרנון grenon חסר בכתב-היד. הצורה שלפניו קיימת ליד gernon.	3846 יחזקאל כד, כב גרנון grenon
3856 יחזקאל כז, ה מש"ט mast תין תורן	ונמקתם וחתמוטטו	3847 יחזקאל כד, כג א"י שיריץ דימוניץ e serez demoniz
3857 יחזקאל כז, ו כישנ"א chesne אלונים אלון	[שאטך] (שאט) שאיפה, תאוה golosement כפי הנראה יש לקרוא בפירושו של רש"י: "לשון שאף" במקום "שטף".	3848 יחזקאל כה, ו גולושימיניט golosement
3858 יחזקאל כז, ו (משוטיך) [משוטים] משוטים reims	חוף גבול, ספר	3849 יחזקאל כה, טז מרק"א marche חסר בכתב-היד.
3859 יחזקאל כז, ז גוביניייל gouverneil הגה (של ספינה)	ומחי קבלו e la coleda de sa periere	3850 יחזקאל כז, ט א"י ל"א קוליד"א ד"י ש"א פיריד"א
3860 יחזקאל כז, ז שיג"ל segel מפרש (מפרשך) מפרש (בגרמנית)	המכה של בליסטרותו חסר בכתב-היד, ובדפוסים, כרגיל, צורה מאוחרת	

לפי פירוש זה "חטי מניח" הן חטיה הצומחת בקבוצות שיכלים ענפות.	3861 יחזקאל כז,ו weile רייל"א	(מפרשך) [מפרש] מפרש
פנג אפרסמון חסר בכתב-היד. ר' אה"ל מס' 247.	3871 יחזקאל כז,ז balsme בלשמ"א	נס מוט
עשות גושים, עשתות	3872 יחזקאל כז,ט mases משי"ש	מתחזקי בדקך אפייטיאנ"ט ט"א קריוצ"א מתקנים בקעך afeitiant ta crewace חסר בכתב-היד. וברפוסים: אפייטיאנ"ט טאקראוצ"א.
מכללים קישוט רק בכתב-יד אחד מוצאים את הרכים פרימינץ parementz	3873 יחזקאל כז,כד parement פרימינ"ט	(מערכך) [מערכ] צרכות
(גנזי) [גנזים] אישקרין"ן escrin קופסה (בעיקר לחכשיטים)	3874 יחזקאל כז,כד escrin אישקרין"ן	גמדים אנדוי"ש(?) andois (?) בני אמה אחת חסר בכתב-היד. ולא מצאתי כמלה הזאת במילונים. ההשערה היא, שלפנינו אלנדי"ש alnedis, חואר גנור מהשם alne ("אמה", כלומר "גומר").
נגדלי (בכרגום ארמי) ארונות	3875 יחזקאל כז, כד jafreites יפרייטי"ש	(שלטיהם) [שלטים] אשפות (לחיצים)
ר' אה"ל מס' 154. הגרסה שבדפוסים: שיפרייט"ש מושפעת כפי הנראה מההגייה המאוחרת של השיין (בגרמנית?). ר' בהקדמה. בכתב-יד מצוין, שהמלה גרמנית. אבל, כפי הנראה, היא נחקבלה כבר בצרפתית, אלא שסבביכתו של רש"י השתמשו במלה אחרת, ר' בלעז הבא.	3875 יחזקאל כז, כד jafreites יפרייטי"ש	קויברין"ש cuivrins חסר בכתב-היד.
נגדלי (בכרגום ארמי) ארון	3876 יחזקאל כז, כד armeise ארמי"ש"א	בדיל כדיל
צורה מקבילה של armeire (היום: armoire), נמצאת רק כאחד מכתב-היד, אחרי המלה: "ובלשוננו".	3876 יחזקאל כז, כד armeise ארמי"ש"א	הכנים טווס
שרקו לשרוק	3877 יחזקאל כז,לו sibler שיבלי"ר	נמך אודם (אבן יקרה)
תכנית תמונה	3878 יחזקאל כח,כב peinture פיינטור"א	חסר בכתב-היד. ר' באה"ל מס' 1645 את הצורה המקבילה charboncle. מניחים, שהקידומת es- דרכה בטעות בגלל שכיחות היידוע les,des לפני המלה.
	3878 יחזקאל כז,יז troche טרוך"א	מנית ענף, אגודה

דליות של	3889 יחזקאל לא, ז ש"ש טרילי"ש ses treilles	ממאיד נוקב, עוקץ	3879 יחזקאל כח, כד פוינינט poiniant
ערמנים עצי ערמון	3890 יחזקאל לא, ח קשטינייר"ש chasteniers	חכים קרסים	3880 יחזקאל כט, ד אינ"ש ains
עלפה להתעלף	3891 יחזקאל לא, טו פשמי"ר pasmer	חסר בכתבי-היד. צודה מקבלה ל-aim (איי"ם) באה"ל מס' 119 ועד.	
צפתך (העובדה, שאתה צף)	3892 יחזקאל לב, ו טו"ן פלוטימינט צפותך ton flotement	בקשקשתיך בקשקשותיך	3881 יחזקאל כט, ד אי"ן טי"ש אישקרדי"ש en tes eschardes
חסר בכתבי-היד. ברפוסים קוראים: "טונפורטמנט" [צ"ל: טו"ן פורטימינט]. אולי: נשיאתך (העובדה, שאתה נשא), אבל אין זה מתקבל על הדעת. לכן חיקנתי לפי הגלוסרים של בול ושל פריז.		אינטישקרטי"ש en tes echartes (או טעות או צודה מקבלה, מאוחרת).	
אפקים נחלים	3893 יחזקאל לב, ו ריויר"ש riwiers	ונטשתיך ראשטת אותך	3882 יחזקאל כט, ה אי"י איטינדריי"י טו"י e etendrei toi
ר' אה"ל מס' 941, שם ריביריי"ש, ומכאן שלא הבחינו הבחנה חמורה בין כ"ת לא דגושה לבין ו"ו כחצחק המלים הצרפתיות.		חסר בכתבי-היד. הצורות נראות מאוחרות, כי בלעזים של רש"י היינו קוראים כפי הנראה אי" אשטינדריי"י טי"י e etendrei tei.	
איש לנפשו את עצמו	3894 יחזקאל לב, ו שי"י מאישמי"ש sei meismes	חשב תהיה מיושבת	3883 יחזקאל כט, יא שיר"א אשייאיד"א sera aseijede
	חסר בכתבי-היד. לפינו בדפוסים: אשיגיא"ה (מאוחר).		
צפה משקיף	3895 יחזקאל לג, ב בדיט"א badere	מקרח קרח	3884 יחזקאל כט, יח קלב"א chalve
	ר' לעיל מס' 3337.	חסר בכתבי-היד.	
נחלות כראבות	3896 יחזקאל לד, ד דולורושי"ש doloresses	מרוטה מקולפת	3885 יחזקאל כט, יח פיליד"א pelede
		חסר בכתבי-היד. בדפוסים: פליא"ה (מאוחר).	
רזה רזה	3897 יחזקאל לד, כ מייגר"א meigre	ערב ערבוב	3886 יחזקאל ל, ה גרנטיא"ה garantie
	חסר בכתבי-היד.		ר' לעיל מס' 3386.
רזה דיבור	3898 יחזקאל לו, ג פרלימינט"ט parlement	[צמרתו] (צמרת) צמרת	3887 יחזקאל לא, ג צימ"א cime
		3888 יחזקאל לא, ד פוש"ץ fosez	

חמרים כתורות	3909 יחזקאל מ,טז פומיל"ש pomels חסר בכתיב-היד, ולפי ההסבר של רש"י היינו מצפים יותר למלה נגזרת מ"דקל" (פלמ"א palme).	ונקטתם להחמוטט	3899 יחזקאל לו,לא דמוני"ר demonir
רצפה רצפת-קרשים	3910 יחזקאל מ,יז פלנק"ר planchier חסר בכתיב-היד, ובדפוסים קוראים: פלנק"ר.	וקרמתי ואקרום, ואעלה גלד	3900 יחזקאל לו,ו א"י קרושטי"ר e crosterei
לשכות חדרים	3911 יחזקאל מ,יז קנברי"ש chanbres חסר בכתיב-היד.	ושוכבתיך להשטות (מן הדרך הטובה)	3901 יחזקאל לח,ד אינוישי"ר enwoisier
אלמות קמרונות	3912 יחזקאל מ,ל ארולו"ר arwoluz חסר בכתיב-היד ואין תרגום למלה בגלוסרים של פריז ושל בול: את גרסת הדפוסים (ארבו"ר) קשה להעמיד.	שואה ערפל	3902 יחזקאל לח,ט ברואי"א bruine ר' להלן מס' 4239.
חנויות	3913 יחזקאל מ,לז מישיליני"ש meiselins את המלה לא מצאתי במילונים, אבל היא נגזרת בקלות מהמלה meisel ("אטליז") ואפשר להניח, שהיא מציינת צורת בנייה בקשתות, כפי שהיו בונים חנויות בימיהביניים. אולי בגלל מידות המונח הדפוסים מקדימים לעז אחר: אישפיארקא"ש, קרי: א"י ש"ש פורק"ש e ses porches ("ופרוזדוריו").	מדרגות מדרגות בכמה כתיביד קוראים אישקלייר"ש eschaliers, מקבילה פורבנסאלית.	3903 יחזקאל לח,כ אישקילוני"ש eschelons בכמה כתיביד קוראים אישקלייר"ש eschaliers, מקבילה פורבנסאלית.
צלע יציע	3914 יחזקאל מא,ה אפינדי"ר apendiz חסר בכתיב-היד.	בנשק א"י"ן ארמורי"ש en armures כללי נשק חסר בכתיב-היד. הצורה מאוחרת במקום ארמורי"ש armedures.	3904 יחזקאל לט,ט א"י"ן ארמורי"ש en armures כללי נשק חסר בכתיב-היד. הצורה מאוחרת במקום ארמורי"ש armedures.
אחרים מחוזקים	3915 יחזקאל מא,ו פורפרי"ש porpris חסר בכתיב-היד.	(משפט) [משפט] עונש	3905 יחזקאל לט,כא יושטיצ"א justice
דה"מ ונסכה מדרגות לולייניות	3916 יחזקאל מא,ז ו"ר wiz מדרגות לולייניות	תא יציע	3906 יחזקאל מ,ז אפינדי"ר apendiz ר' אהיל מס' 590.
דה"מ ונסכה מדרגות לולייניות (בגרמנית)	3917 יחזקאל מא,ז וינדילשטיין wendelstein	ואילוי הנסרים שלה חסר בכתיב-היד. התיקן גרסת הדפוסים (איששיליני"ר) אינו משכיב רצון כל כך ואולי יש למלה לטנ"ר latanz (מלה נגזרת מlates כמו latiz) משמעות יותר טובה.	3907 יחזקאל מ,ט א"י ש"ש לטי"ש ומערכות e ses lates חסר בכתיב-היד. התיקן גרסת הדפוסים (איששיליני"ר) אינו משכיב רצון כל כך ואולי יש למלה לטנ"ר latanz (מלה נגזרת מlates כמו latiz) משמעות יותר טובה.
גבול גבול	3908 יחזקאל מ,יב אשומי"ל asomeil ר' ליל מס' 3066.	גבול גבול	3908 יחזקאל מ,יב אשומי"ל asomeil ר' ליל מס' 3066.

מלשון modle, mole, "תבנית", זה בעצם כפי
שאנחנו מסתפרים, וכן רש"י אומר: לא גידול ולא
גדילה. כתב"ד אחר גרס אמוליד amodler (צורה
ישנה) ואחרים אמוליד amoller, אך הרוב כפי
שגרסם כאן.

3925 יחזקאל מד, ל להניח
אפוש"ר aposer להניח
חסר בכתב-היד.

3925 יחזקאל מה, יא בח
מו"י mui חבית גדולה (מידת
הלח)

חסר בכתב-היד. מידה זו הייתה בשימוש בצרפת עד
המהפכה באזורים אחדים, בדרך כלל בכתב muid.

3925 יחזקאל מה, יב המנה
ל"ר צינ"ט lo cent המאה (משקל מאה
שקלים)

חסר בכתב-היד.

3926 יחזקאל מה, יד עשרת הכתים
די"ץ מישור"ש עשר מידות
diz mesures
מצורק בכתב-יד אחר (ריצמדור"א).

3927 יחזקאל מה, טו אחת
ל"ר מילור lo meilor הטוב ביותר
חסר בכתב-היד.

3928 יחזקאל מו, יד לרס
אישפרשי"ר ללחץ כחזקה,
espreser לבלול
חסר בכתב-היד. הגרסה שבדפוסים אישפרשי"ר
דאי משובשת.

3929 יחזקאל מו, יד לרס
אישמילי"ר esmieler לכתת
חסר בכתב-היד. בדפוסים קראים: אימללי"ר.

3930 יחזקאל מו, כא (מקצועי)
[מקצועים] זריות
אנגלי"ש angles
חסר בכתב-היד.

גם כאן תוקן בדפוסים לצורה שוויידי"ל שטייג
schwindelsteg (ר' לעיל מס' 3368-3369).

3918 יחזקאל מא, טז אתיקים
פילייר"ש piliers אומנות (עמודים
תומכים)

אולי יש לקרוא כמו באה"ל מס' 512 פיליר"ש
pilers (באותה משמעות).

3919 יחזקאל מא, כה עב
טר"ף tref קורה
חסר בכתב-היד. ר' באה"ל מס' 785 ולהלן מס'
4381 צורה מקבילה tref.

3920 יחזקאל מב, א לשכה
לנברדי"ץ chanbrediz איזור הלשכות
הלצו תואם כנראה את פירושו של רש"י "מקום
הלשכות", כלומר מכלול הלשכות (השוה
אירבדי"ץ erbediz, לעיל מס' 3003).

3921 יחזקאל מד, יא פקדות
קומנדי"ש comandies משמרות
חסר בכתב-היד.

3922 יחזקאל מד, טו בתעות
קנ"ט איגרירני"ט כאשר תעו
cant egarerent
חסר בכתב-היד, והגרסות שבדפוסים טאות
משובשות: קנאושאד"ר, קאנדילשארינ"ע...

3923 יחזקאל מד, יח (פארי) [פאריס]
לפיל"ש chapels כובעים
חסר בכתב-היד.

3924 יחזקאל מד, יח ביצע
אי"ן ל"א שרייר"א en la suiere ביוצה
חסר בכתב-היד. היינו מצפים למלה sudor ולא
suire, שמשמעותה בדרך כלל "סמרטוט",
ספוג-ספוגני"דור", אלא מסתבר, שהיה טשטוש
מטרים בין שתי המלים.

3925 יחזקאל מד, כ כסם
אמוליר"ר amoler לספר את השער לפי
מידה שווה

תרי עשר

הושע

- 3931 יחזקאל מזב, מפיכים
בריליני"ט boilent רותחים
גרסות כתב־היד: בריאונ"ט, בריאונ"ט מצביעות
לכאורה על המסת האוח, שלפי המקובל נמסה רק
במאה הי"ט!
- 3932 יחזקאל מז, ג אפסים
כיבילי"ש cheviles קרסוליים
- 3933 יחזקאל מז, ה שחו
נראי"ד noer לשחות
"מִישְׁחוּ" הם מים, שא־אפשר לעבור בהם כהליכה,
אלא רק כשחייה. כאחד מכתב־היד קוראים נודי"ר
noder, צורה ישנה, שבה טרם נאלמה ה־ל.
- 3934 יחזקאל מז, ח הגלילה
מריש"ק maresc בִּיצָה, מקוה מים
רדודים
כרפוסים: לאמרק"א la marche ("הגבול, הספר"),
זה מתאים הרבה יותר טוב לתרגם "הגלילה". לכן
יש לשער, שהחלפה כאן מלה במלה או בגלל דמיון
הצלילים או בגלל הלעז הבא.
- 3935 יחזקאל מז, יא (בצאות) מריש"ק
maresc בִּיצָה, מקוה מים
רדודים
חסר בכתב־היד.
- 3936 יחזקאל מח, יח לעובדי העיד
א"ש שירבנ"ץ as servanz למשרתים
חסר בכתב־היד. את הגרסה שלפנינו: אישארבנ"ט
קשה להעמיד בלי חיקונים.
- 3937 יחזקאל מח, כ (אחזת)(אחזה) פורפרי"ש
porpris שכונו, ש"מאחזה" לעיד.
- 3941 הושע כ, ט רדפה
פורקצי"ר porchacier לרדוף
- 3942 הושע כ, טז אנכי מפתיה
אטריידי"י atreirei אמשוך
כרפוסים קוראים: לזנזי"ר lozanjier ("להחמף,
להטעוח").
- 3943 הושע ג, ב סחורה
כרגיני"א bargeinie קניין, מיקוח
- 3944 הושע ג, ה ופחדו
א"י אינשפירידונ"ט inspireront שִׁינְשָׁפוּ
כמוכן יירוצו עד כלות הנשימה. הלעז, החסר
כרפוסים, נקרא כאחד מכתב־היד אינשפירידונ"ט
ונראה לי, שהשערת עולה על השערת ברטין
eyspondront ("יידרבנו"). בשלושה כתב־יד
אחרים יש גרסאות, שאפשר לפענח אינשפירידונ"ט
ainseront ("ידאנו, יחרדנו"), גם זה בניגוד לדעת
ברטין. בסוף פענח הלעז הנ"ל, כתוב אצל ברטין:
"et deux lignes après (ושתי שורות אחר־כן)
(ירא מפניו) reconuyst... רקנייש"ט... (כלומר:
"הכיר")". הגרסה הזאת מלקחה מכתב־יד שאבד,
וא־אפשר לכבד את פירוש התוספת הזאת, הנראית
בעיני סתומה לגמרי.
- 3945 הושע ד, יג אלון
קִישְׁנִי"א chesne אלון
- 3946 הושע ד, יג דה"מ אלון
גלני"ט glant בלוט
- 3947 הושע ד, יג אלה
אולמ"א olme מיש
- 3948 הושע ד, יד ליבט
דילשי"ר delaser להתעייף
- מס' 3938-3940 נשכחו בספירה.

3949 הושע ו,ט אימדור"ש aimdors
 (חכי) [חכים] דייגים כחכה
 (קרי: דובי"ש דישוי"ץ צירקלי"ש) doves desoz
 cercles ("נסרים מחתח לחישוקים").
 כך מסתבר, אך בפסוק נראה יותר, ש"חכים" הם כלי-
 הדיג. ואולי אפשר לראות במלה מונח מקצועי,
 המציין את מערכת החכות של הדיג.

3950 הושע ו,יא שבות
 איננישדור"א enweisdure
 (אחכים) [אחים] קולטרי"ש coltres
 קנקנים של מחרשות
 (היתדות הפולחות)
 (את הקרקע)
 3959 יואל ד,י שרפי"ש sarpes
 (מזמרחים) [מזמרות]
 מגלים, מזמרות

3951 הושע ח,ט התנו
 אינדרגונירינ"ט נהגו כמו תנינים
 endragonerent
 לפי פירוש זה בני ישראל הנאפים נדמו לתנינים
 (dragons), ההולכים שולל אחרי תאוותיהם, ר'
 לעיל מס' 3605.

3952 הושע י,ז קצף
 אישקומ"א escume
 3953 הושע י,יא מלמדה
 פורפוינט"א דקורה בהרבה
 porpointe דקירות
 3954 הושע י, יא חלמד
 אגוילון"ן aguillon קלמד, דרבן
 3955 הושע יג,ג משכר
 שיל"א sele מושב
 3956 הושע יד,א תאשם
 אי"ד איר"ט אינקולפיד"א
 ed ert encolpede ותהיה מואשמת
 חסר כדפוסים. מלת החיבור ed, הנמצאת רק בכתב-
 יד אחד, מיותרת, אלא אם כן הייתה לפני הפרשן
 גרסה "ותאשם".

עמוס

3962 עמוס א,ג חרצות
 לימ"א lime פצירה
 שופני"א אינו לעז, אלא מלה ארמית, והגרשים
 נכתבו בטעות.

3963 עמוס ב,ז שאפים
 גולושי"ר goloser לחשוק

3964 עמוס ב,ט אלונים
 קישיני"ש chesnes אלונים

3965 עמוס ד,ז חלקה
 קנפני"א מישור, איזור של
 chanpánie שדות
 כאן במשמעות שדה.

3966 עמוס ד,יא אוד
 טישון"ן tison אוד

3967 עמוס ו,ד מריב
 קופלי"א cople צמד

יואל

3957 יואל א,יז עבשו
 מריש"ר moisir להעלות עובש
 אחד מכתבי-היד מוסיף: דובי"ש ושו"ץ צירקלי"ש

מיכה

3976 מיכה א, יא
אצל איזשטימיניט *ajostement*
התקרבות בעלי ההון בונים בתים צפופים זה לזה כדי להתעשר בקלות.

3977 מיכה ב, ד
נשדנו שומ"ש דישגטירניט נ"ש אנחנו שדדו אותנו *soms desgaterent nos*
רש"י מסביר, כי צורת הפועל שלפנינו היא מיוזג של פעיל וסביל ("נשדדנו" ו"שדדנו"). בגרסה הדפוסים המי"ם טעות במקום שתי וי"ם: דיושטירניט = דישגטירניט (אף היום בצרפתית יש לנו *gâter* מול *dévaster* מאותו גורן).

3978 מיכה ב, ד
איך ימיש לי קומ"א ש"י דישטולדר"א אמי"י
come se destolda a mei
כדפוסים (כמו כאחד מכתבי-היד) דישטולדר"א *destornera*, כאותה משמעות.

3979 מיכה ג, ג
קלחת קלדיר"א
(להרחחת מים) *chaldiere*

3980 מיכה ד, ג
דה"מ ושפט דירישימיניט *dereisnement*
הוכחה ר' לעיל מס' 3136.

נחום

3981 נחום א, י
מלא אושבי"ד *asovid*
מושלם

3982 נחום ב, ז
דה"מ נמוג כומ"א *bome*
הלעו לא נמצא במילונים. אך הוא נגזר כהלכה מלטינית *bombum* ("דעש גדול") או יותר נכון מצורת ההקבה *bomba* ("פצצה"), שנתקבלה בצרפתית מאסליה בסוף ימי-הבניים עם כלי הידייה החדשים.

תתעלפנה
להתעלף

3968 עמוס ח, יג
פשמי"ר *pasmer*

עובדיה

3969 עובדיה א, ג
פרייטיני"א *freiteinie*
מלטינית מאחרת *fractanea*.

3970 עובדיה א, יד
טור"ג *crog*
רש"י מסביר: "מקום שהבורחים יוצאים דרך שם להמלט".

3971 עובדיה א, טז
דה"מ ולעו אישטורדירשון
עילפון, הלם, מבוכה *estordison*

3972 עובדיה א, כ
צרפת פרנצ"א *France*
רש"י מייחס את הפירוש הזה ל"פותרים" (ר' בענין *M. Banitt: Les Poterim (REJ XXXV, 21-33)*, הפסח מצביע על עיר שבטוריה (מלכים א' ח, ט"ו).

3973 עובדיה א, כא
לשפט להעניש
דישטישי"ר *justisier*

יונה

3974 יונה א, ו
רב החבל גוברנודור"ש *governdors*
קברניט הש"ן מציגה שאלה. הפתורים: א) יחיד בייחסת הנושא (?); ב) הלעו מתרגם "חבל", הנתפס כשם כללי של המלחים ("המלחים", שאף הם נקראים חובלי הים"). גוברני"ל *governeil* שכדפוסים ודאי שגיאה.

3975 יונה ד, ח
יתעלף להתעלף
פשמי"ר *pasmer*

דה"מ הוא במלכים יחקלס לעג כעצם "דבר" ובמקום אחר תרגמו: "דיבה", ורכילוח.	3991 חבקוק א,י	מנהגות מקוננות	3983 נחום ב,ח ש"י דימינטניט se dementant
תוכחתי הוכחתי	3992 חבקוק ב,א מו"ן אפרובימינט mon aprovement	כבד בטאטא	3984 נחום ב,י אישקובנט escovant escobant
חוטא נפשך מחטיא את נפשו forsfeit s'arme forsfeit כ"ז כמעט ככל כתביהיד (במקום forsfeit, ר' למשל אה"ל מס' 966) s'arme או sa arme שרשי השטטות אותם התנועת הזהות. מתמיד, שרשי מתרגם בגוף שלישי מה שכתוב בגוף שני.	3993 חבקוק ב,י פורשפייט שארמ"א forsfeit s'arme forsfeit כ"ז כמעט ככל כתביהיד (במקום forsfeit, ר' למשל אה"ל מס' 966) s'arme או sa arme שרשי השטטות אותם התנועת הזהות. מתמיד, שרשי מתרגם בגוף שלישי מה שכתוב בגוף שני.	מבלקח נפרצת	רש"י הוא ב"בד" שם המועל במשמעות (grendif) ור' לעיל מס' 3209, לפי הכנת השורש של "כבד" בלשון המשנה. (לסאטא).
כפית קיטמים (היוצאים מהמצד)	3994 חבקוק ב,א דולדור"ש doldurs קיטמים (היוצאים מהמצד)	אישבריץ"א esbrechiede לפי גרסאות אחרות של כתביהיד אפשר לקרוא אישברישיד"א esbrisiede ("שבורה") או אישפרטיד"א espartide (בקוצה).	3985 נחום ב,יא אישבריץ"א esbrechiede לפי גרסאות אחרות של כתביהיד אפשר לקרוא אישברישיד"א esbrisiede ("שבורה") או אישפרטיד"א espartide (בקוצה).
די הרכה	3995 חבקוק ב,יג אש"ץ ascz	[רכבה] (רכבה) chareidediz מכלול כלי רכב רש"י קרא את "רכבה" כה"א לא מפיך, במשמעות של "כל כלי הרכב יחד". גרסת הדפוסים מושפעת כנראה מהמלה charete ("רכב קטן"). יחד הגרסאות שכתביהיד כוללות הרכה שיבושים, אולי בגלל הר"ש ופעמים דל"ת, שהקשר על הקריאה. אחד מהם כותב שיש קיגליש (קרי: קריגליש) ses charigles כלומר "רכביה".	3986 נחום ב,יד קרידידי"א chareidediz מכלול כלי רכב רש"י קרא את "רכבה" כה"א לא מפיך, במשמעות של "כל כלי הרכב יחד". גרסת הדפוסים מושפעת כנראה מהמלה charete ("רכב קטן"). יחד הגרסאות שכתביהיד כוללות הרכה שיבושים, אולי בגלל הר"ש ופעמים דל"ת, שהקשר על הקריאה. אחד מהם כותב שיש קיגליש (קרי: קריגליש) ses charigles כלומר "רכביה".
דה"מ צללו קול, רעש להשמיע קול" או טינטיניט (רעש), השמיע קול"י.	3996 חבקוק ג,טו טינטיין tintin בכתביהיד אחרים גורסים טינטיין tinter ("לרעש", להשמיע קול"י) או טינטיניט tinterent ("רעש", השמיע קול"י).	להב להב	3987 נחום ג,ג אלימיל"א alemele
[נגינות] אוריגנדור"ש המלונים נחומים רק אה המשמעות "מנגן בעוגב".	3997 חבקוק ג,יט אוריגנדור"ש orgendors המלונים נחומים רק אה המשמעות "מנגן בעוגב".	ברק ברק	3988 נחום ג,ג פלנדור plandur ר' לעיל מס' 3265.
		כגוב גובי	3989 נחום ג,יז קו"ם לנגושטדי"ץ com langosdz

צפניה

חבקוק

3998 צפניה ג,טו (משפטיך) [משפטים] עונשים justices	3990 חבקוק א,ז יושטיצ"א justice
--	------------------------------------

(משפט) [משפט]
עונש

מלאכי

זכריה

משא 4006 מלאכי א,א
פורפוריט porport מסר (דבר-מה,
שמעבירים למקומות
הרבה)
מהפועל porporter 'לשאת הנה והנה'. אחד
מכתבי-יד גורס (כפי הנראה בטעות) פורפט"א
(קרי: פורפיט"א) profete ("נביא").

אנקה 4007 מלאכי ב,ג
דימונישמיניט demonesment התמוטטות
רשי מסביר, שהכוונה לצעקה פנימית.

ברית 4008 מלאכי ג,ב
אירב"א שכונייד"א א עשב סכוני (סכונית)
erbe savoniere
המלה הראשונה של הלצו הושמטה בדפוסים.

סגלה 4009 מלאכי ג,ז
משמרת אישטויי estui
דבר הנשמר היטב (רשי מפרש: אצור).

מרבק 4010 מלאכי ג,ב
צמד קופליא cople

3999 זכריה ד,יב
טרוקי"ש troches

4000 זכריה ה,ט
וולטוייר woltair

4001 זכריה יא,ב
קישני"ש chesnes

4002 זכריה יב,ב
איוולופימיניט enwolopement עטיפה
על הקשר בין המושג 'רעל' לבין המושג 'עטיפה',
ר רד וילבר ('לשונו לעם', שס"א) ודן בקר (שס,
שס"ח).

4003 זכריה יג,י
טליניט talent רוח רצון

4004 זכריה יד,י
פוזי"ץ fosez (יקבי) [יקבים]
חפירות, תעלות
בחד, שרשי מתכוון להדגיש, שלא מדובר כאן
ביקבי יין.

4005 זכריה יד,כ
טינטינוניז tintinonz מצלות פעמונים

דעת

אתר לימודי יהדות ורוח

www.daat.ac.il